

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

LEADER

Ανάπτυξη με πρωτοβουλία
των τοπικών κοινοτήτων

ανετέλ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ
ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΚΟΙΝΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
2023 - 2027

Παρέμβαση Α.Α. 6.1: LEADER: του Στρατηγικού Σχέδιου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 – 2027

1^Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Δράση 6.1.1.2 «Επενδύσεις που διαφοροποιούν το αγροτικό εισόδημα συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων για την προώθηση της οικοτεχνίας»

«Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου ΛΤΔ»

ΕΚΔΟΣΗ 1 – Μάρτιος 2026

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΠ
2023 – 2027

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

---

1. --- ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ LEADER	3
2. --- ΔΡΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΟΤΔ	3
3. --- ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	6
4. --- ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΟΡΩΝ	7
5. --- ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	9
6. --- ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ.....	11
7. --- ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ	12
8. --- ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ/ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	13
9. --- ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	13
10. -- ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	13
11. -- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ.....	14
12. -- ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	14
13. -- ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ.....	16
14. -- ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	17
15. -- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	23
16. -- ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ.....	23
17. -- ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ	23
18. -- ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	27
19. -- ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	28
20. -- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	29
21. -- ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ - ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	34
22. -- ΕΛΕΓΧΟΙ.....	35
23. -- ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ	37
24. -- ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	42
25. -- ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	43
26. -- ΆΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	45
27. -- ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ –ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	46
28. -- ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ.....	46
29. -- ΕΝΤΥΠΑ	47
30. -- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ.....	47
31. -- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	48

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ LEADER

- 1.1 Στο πλαίσιο της Παρέμβασης Α.Α 6.1: LEADER του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής Κύπρου (ΚΑΠ) 2023 - 2027 η Διαχειριστική Αρχή του ΣΣ της ΚΑΠ Κύπρου 2023 - 2027, ενέκρινε την εφαρμογή της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) με την επωνυμία: «Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου ΛΤΔ», (εφεξής αποκαλούμενη ΟΤΔ).
- 1.2 Για την εφαρμογή της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης υπογράφηκε η σχετική Συμφωνία - Ειδικοί Όροι της Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και της ΟΤΔ, στις 28/11/2023.
- 1.3 Βασικά στοιχεία, στόχοι και προτεραιότητες της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης της ΟΤΔ, είναι τα ακόλουθα:
- Αειφόρος και έξυπνη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, με στόχο την αύξηση της ανθεκτικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της προστιθέμενης αξίας του αγροδιατροφικού τομέα,
  - Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής για την ανάπτυξη μιας διαφοροποιημένης τοπικής οικονομίας,
  - Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής ως τόπου διαμονής και εργασίας και ως τουριστικού προορισμού,
  - Ανάπτυξη συνεργασιών για τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητας της περιοχής
  - Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων της περιοχής καθώς και προώθηση της βιώσιμης κυκλικής ανάπτυξης.

2. ΔΡΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΟΤΔ

- 2.1 Η Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης της ΟΤΔ περιλαμβάνει τις ακόλουθες Δράσεις της Παρέμβασης Α.Α. 6.1 LEADER:

Πίνακας 1 Κατανομή πιστώσεων στην ΟΤΔ Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου ΛΤΔ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ LEADER	
	ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ LEADER	ΕΓΚΡΙΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΟΤΔ

Παρέμβαση Α.Α. 6.1 LEADER: Προκήρυξη Δράση 6.1.1.2

A.A. 6.1.1	Υλοποίηση δράσεων που έχουν επιλεγεί στο πλαίσιο της στρατηγικής	2.095.000,00
A.A. 6.1.2	Υλοποίηση Έργων Διατοπικής/ Διακρατικής Συνεργασίας	155.000,00
A.A. 6.1.3	Λειτουργικά έξοδα που συνδέονται με τη διαχείριση της υλοποίησης της στρατηγικής.	690.000,00
A.A. 6.1.4	Συντονισμός της στρατηγικής	60.000,00
	ΣΥΝΟΛΟ	€ 3.000.000,00

2.2 Τα ανωτέρω ποσά δύναται να αναμορφώνονται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) κατόπιν έγκρισης από την Διαχειριστική Αρχή του ΣΣ της ΚΑΠ 2023 - 2027 των τροποποιήσεων της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με μεταφορά πιστώσεων μεταξύ των Δράσεων και β) κατόπιν αυξομείωσης των πιστώσεων στην τοπική στρατηγική από την Διαχειριστική Αρχή του ΣΣ της ΚΑΠ 2023 - 2027.

2.3 Στο πλαίσιο της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης, έχουν εγκριθεί συνολικά για όλες τις δράσεις πιστώσεις Δημόσιας Δαπάνης ύψους € 3.000.000,00 Ευρώ από τα οποία τα € 2.400.000,00 Ευρώ αποτελούν την Κοινοτική Συμμετοχή που καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και τα € 600.000,00 Ευρώ την Εθνική Συμμετοχή.

2.4 Περιοχή παρέμβασης της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης αποτελούν οι ακόλουθες Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

Πίνακας 2: Κοινότητες της περιοχής παρέμβασης της ΟΤΔ Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου ΛΤΔ

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ – ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 2021)
1.	4202	Δημοτικό Διαμέρισμα Αθηνού	5202
2.	4103	Δημοτικό Διαμέρισμα Αβδελλερού	265
3.	4311	Δημοτικό Διαμέρισμα Πάνω Λεύκαρων	868
4.	4310	Δημοτικό Διαμέρισμα Κάτω Λεύκαρων	119

Παρέμβαση Α.Α. 6.1 LEADER: Προκήρυξη Δράση 6.1.1.2

5.	4313	Δημοτικό Διαμέρισμα Βάβλας	50
6.	4216	Δημοτικό Διαμέρισμα Δελίκηπτου	36
7.	4314	Δημοτικό Διαμέρισμα Λάγειας	36
8.	4308	Δημοτικό Διαμέρισμα Σκαρίνου	414
9.	4215	Δημοτικό Διαμέρισμα Κόρνου	2064
10.	4112	Δημοτικό Διαμέρισμα Τερσεφάνου	1756
11.	4111	Δημοτικό Διαμέρισμα Περβόλιών	3279
12.	4110	Δημοτικό Διαμέρισμα Κιτίου	5136
13.	4102	Δημοτικό Διαμέρισμα Βορόκληνης	7575
14.	4101	Δημοτικό Διαμέρισμα Τρούλλων	1181
15.	4100	Δημοτικό Διαμέρισμα Κελλιών	397
16.	3110	Δημοτικό Διαμέρισμα Αυγόρου	4921
17.	3111	Δημοτικό Διαμέρισμα Άχνας	2182
18.	3103	Δημοτικό Διαμέρισμα Σωτήρας	5905
19.	3105	Δημοτικό Διαμέρισμα Φρενάρους	4515
20.	3102	Δημοτικό Διαμέρισμα Δερύνειας	6229
21.	3114	Δημοτικό Διαμέρισμα Αχερίτου/Βρυσούλες	1870
22.	4304	Χοιροκοιτία	761
23.	4305	Ψεματισμένος	301

24.	4307	Άγιος Θεόδωρος	727
25.	4303	Τόχνη	438
26.	4302	Καλαβασός	880
27.	4306	Μαρώνι	742
28.	4127	Αγγλισίδες	1253
29.	4125	Αλεθρικό	1652
30.	4128	Μενόγεια	40
31.	4126	Κλαυδιά	406
32.	4121	Αλαμινός	322
33.	4309	Κοφίνου	1306
34.	4120	Μαζωτός	1148
35.	4122	Αναφωτίδα	818
36.	4124	Κιβισίλι	266
37.	4210	Καλό Χωριό Λάρνακας	1535
38.	4212	Μοσφιλωτή	1470
39.	4211	Αγία Άννα	411
40.	4214	Πυργά Λάρνακας	871
41.	4213	Ψευδάς	1289
42.	4316	Μελίνη	88
43.	4317	Οδού	202
44.	4312	Κάτω Δρυς	114
45.	4315	Ορά	190
46.	4319	Βαβατσινιά	75
47.	4318	Άγιοι Βαβατσινιάς	97

3. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

3.1 Με την παρούσα Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος καλούνται οι ενδιαφερόμενοι (υποψήφιοι δυνητικοί δικαιούχοι/αιτητές) να υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στο πλαίσιο της Δράσης 6.1.1.2, που αφορά επενδύσεις που διαφοροποιούν το αγροτικό εισόδημα συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων για την προώθηση της οικοτεχνίας. Μέσω της Δράσης 6.1.1.2, δίνεται στήριξη για τη δημιουργία και ανάπτυξη μη γεωργικών δραστηριοτήτων, καθώς και επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό καθώς και εμπλουτιστικές δραστηριότητες που συνδέονται με τον πολιτισμό, την παράδοση και τα τοπικά προϊόντα. Όλες οι

Δράσεις συστήνεται να δίνουν έμφαση στην ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος ή και του παραδοσιακού χαρακτήρα της κυπριακής υπαίθρου.

- 3.2 **Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός (Δημόσια Δαπάνη) της Δράσης ανέρχεται σε εξακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ(€650.000,00).**
- 3.3 Σε περίπτωση που αυξηθεί ο προϋπολογισμός της Προκήρυξης, όπως σχετικά αναφέρεται στην παράγραφο 3.2, τότε θα μπορούν να εγκριθούν περισσότερες αιτήσεις με βάση τη σειρά υποβολής των αιτήσεων (αιτημάτων διευθέτησης ραντεβού), τηρουμένων των προϋποθέσεων που τίθενται στην παρούσα Πρόσκληση.
- 3.4 Η ενίσχυση χορηγείται στο Δικαιούχο με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών του Έργου.
- 3.5 Αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Πρόσκλησης αποτελούν τα ακόλουθα έντυπα, τα οποία υπάρχουν σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή ή/ και σε ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ:
  - i. Έντυπο της Αίτησης (**Παράρτημα I**)
  - ii. Κριτήρια Αξιολόγησης της Αίτησης (**Παράρτημα II**).
  - iii. Πίνακας Ανάλυσης Δαπανών (**Παράρτημα III**)
  - iv. Δήλωση Συγκατάθεσης Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων (**Παράρτημα IV**)
  - v. Έντυπο Αιτήματος Πληρωμής (**Παράρτημα V**)
  - vi. Έντυπο Υποβολής Ένστασης (**Παράρτημα VI**)
  - vii. Έντυπο Διευθέτησης Ραντεβού (**Παράρτημα VII**)
  - viii. Οδηγός Συμμόρφωσης και Δεοντολογίας για Δικαιούχους Επιχορηγήσεων του Στρατηγικού Σχέδιου της ΚΑΠ 2023 - 2027 (**Παράρτημα VIII**)
  - ix. Επιπλέον υποστηρικτικό υλικό που κρίνει η ΟΤΔ ότι βοηθά τους υποψήφιους επενδυτές στη διαδικασία υποβολής της αίτησης. (ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ)

4. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΟΡΩΝ

- 4.1 Για σκοπούς του παρόντος εγχειριδίου τίθενται οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - 4.1.1 **«Γεωργός»:** θεωρείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που διαθέτει εκμετάλλευση ευρισκόμενη στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο οποίο ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το κράτος, και ασκεί γεωργική δραστηριότητα.
  - 4.1.2 **«Δικαιούχοι»:** είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία εγκρίθηκαν για χορηγία στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος των ΟΤΔ στο πλαίσιο της Δράσης 6.1.1.2. Οι επενδύσεις θα γίνονται στην περιοχή παρέμβασης των ΟΤΔ.

4.1.3 **«Δυνητικοί Δικαιούχοι» / «αιτητές»:** Θεωρούνται όσοι έχουν υποβάλει αίτηση για χορηγία στο πλαίσιο της Δράσης 6.1.1.2.

4.1.4 **«Έναρξη Εργασιών»:** Θεωρείται η έναρξη των οικοδομικών εργασιών και/ή αγορά εξοπλισμού/ μηχανημάτων.

4.1.5 **«Επιλέξιμες Δαπάνες»:** Θεωρούνται όλες οι δαπάνες που αναφέρονται στην παράγραφο 17. Επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση πρέπει να είναι σύμφωνες με τους Κανονισμούς που αναφέρονται στη παράγραφο «Νομική Βάση».

4.1.6 **«Επιχείρηση»:** Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα (σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ). Ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μία οικονομική δραστηριότητα.

4.1.7 **«Έργο ή Επενδυτικό Έργο»:** Θεωρείται η απλή συντήρηση / αποκατάσταση / ριζική αναβάθμιση / επέκταση / ανέγερση μιας οικοδομής, ώστε αυτή να χρησιμοποιηθεί για χρήση του είδους που αναφέρεται στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος που θα εκδώσουν οι ΟΤΔ ή/ και η αγορά νέου εξοπλισμού / μηχανημάτων, σχετικού με το Έργο.

4.1.8 **«Νομικό πρόσωπο»:** μπορεί να είναι εταιρεία με βάση τον περί Εταιρειών νόμο Κεφ. 113, Ίδρυμα με βάση τους περί Σωματείων και Ίδρυμάτων νόμους 1972 και 1997 Ν. 57/1972, η Εκκλησία και τα Μοναστήρια. Το νομικό πρόσωπο θα πρέπει να είναι ενεργό και εγγεγραμμένο στο ανά περίπτωση μητρώο (πχ για τις εταιρείες στο μητρώο Επιχειρηματικών οντοτήτων που διατηρεί ο Έφορος Εταιρειών), τόσο κατά την υποβολή της αίτησης όσο και κατά την καταβολή της ενίσχυσης και κατά την περίοδο που ισχύουν οι μακροχρόνιες υποχρεώσεις του αιτητή σχετική αναφορά για τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις γίνεται στο **Παράρτημα VIII**, της παρούσας Προκήρυξης.

4.1.9 **«Ξενοδοχεία και Τουριστικά Καταλύματα»:** όπως ορίζονται με βάση τους περί της Ρύθμισης της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμους του 2019 έως του 2024.

4.1.10 **«Παραδοσιακή οικοδομή»:** όπως ορίζεται με βάση τους περί της Ρύθμισης της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμους του 2019 έως του 2024.

4.1.11 **«Πολύ Μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις»:** Θεωρούνται οι Επιχειρήσεις όπως αυτές ορίζονται από τη Σύσταση της Επιτροπής με αριθμό 2003/361/ΕΚ Συγκεκριμένα, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ και ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή

το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ. Για σκοπούς ελέγχου των πιο πάνω ορίων, θα αθροίζονται τα στοιχεία των συνδεδεμένων και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, όπως ορίζεται στη σύσταση αρ. 2003/361/ΕΚ.

4.1.12 **«Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος»:** Θεωρείται το έγγραφο με το οποίο η κάθε ΟΤΔ καλεί τους ενδιαφερόμενους (υποψήφιους δικαιούχους) να υποβάλουν τις αιτήσεις τους στο πλαίσιο της Δράσης 6.1.1.2, στην περιοχή παρέμβασης της ΟΤΔ.

4.1.13 **«Πρόταση ή Επενδυτική Πρόταση»:** Θεωρείται η αίτηση που υποβάλλει ο Δυνητικός Δικαιούχος για συγκεκριμένο Έργο ή Επενδυτικό Έργο.

4.1.14 **«Συνολική Επιλέξιμη Δαπάνη»:** Θεωρείται το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών μιας αίτησης, στο πλαίσιο της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.

4.1.15 **«Συνολική Δαπάνη»:** Θεωρείται το σύνολο των επιλέξιμων και μη επιλέξιμων δαπανών μιας Αίτησης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης (συνολικό κόστος).

4.1.16 **«Φυσικό πρόσωπο»:** Το Φυσικό πρόσωπο μπορεί να είναι είτε ένα μόνο άτομο, είτε μία ομάδα ατόμων (εφόσον αυτά δεν συνιστούν νομικό πρόσωπο) πχ εγγεγραμμένος συνεταιρισμός ο οποίος έχει συσταθεί στη βάση του περί Ομόρρυθμων και Ετερορρυθμων Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών νόμο Κεφ. 116.. Το φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας, να έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και να είναι νομικά και οικονομικά υπεύθυνο/ος για τη λειτουργία της επιχείρησης

4.1.17 **«Χορηγία/ Χρηματοδότηση/ Ενίσχυση»:** Θεωρείται το ποσό που παρέχεται ως οικονομική βοήθεια στο Δικαιούχο.

4.1.18 **«Χώροι Εστίασης»:** Κέντρα εστίασης με βάση τους περί Κέντρων Αναψυχής Νόμους του 1985 έως 2020 και τα καφενεία.

5. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Διαχειριστική Αρχή

- 5.1 Η Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ) του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023 - 2027 υπάγεται στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος - Τμήμα Γεωργίας.

Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ):

- 5.2 Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) είναι η Αρχή Πληρωμής του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023 - 2027. Οι βασικές ευθύνες του ΚΟΑΠ είναι οι ακόλουθες:

- Η τελική επαλήθευση και επιβεβαίωση της επιλεξιμότητας των Δαπανών των Δικαιούχων.

- Η έγκριση και εκτέλεση της πληρωμής προς τους Δικαιούχους.
- Η αξιολόγηση ενστάσεων αναφορικά με τις πληρωμές προς τους Δικαιούχους.

Τμήμα Γεωργίας (Κλάδος Αγροτικής Οικονομικής και Ανάπτυξης)

5.3 Ο Κλάδος Αγροτικής Οικονομικής και Ανάπτυξης του Τμήματος Γεωργίας έχει την ευθύνη του συντονισμού, της παρακολούθησης και της εποπτείας της ορθής εφαρμογής της Παρέμβασης Α.Α. 6.1: LEADER, του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023 - 2027.

Τμήμα Γεωργίας (Μονάδα Εξουσιοδότησης Πληρωμών)

5.4 Η Μονάδα Εξουσιοδότησης Πληρωμών του Τμήματος Γεωργίας είναι η Μονάδα Εφαρμογής – Ανάδοχος του ΚΟΑΠ για την Παρέμβαση Α.Α. 6.1: LEADER, του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023 - 2027. Οι βασικές ευθύνες έναντι των Αιτήτων και των Δικαιούχων, της Μονάδας Εφαρμογής είναι οι ακόλουθες:

- Η διενέργεια των αναγκαίων ελέγχων, σε συνεργασία με τις Αρμόδιες Υπηρεσίες (ΚΟΑΠ, ΔΑ), και την επικύρωση των αποφάσεων της ΟΤΔ, όσον αφορά στην επιλεξιμότητα των Δαπανών και της διαδικασίας, που ακολουθήθηκε.
- Η επαλήθευση της επιλεξιμότητας των προς χρηματοδότηση Δράσεων, αφού επιλεγούν από τις ΟΤΔ.
- Η διεξαγωγή επιτόπιου ελέγχου, όπου απαιτείται.
- Η επαλήθευση της επιλεξιμότητας των παραστατικών, η υποβολή στον ΚΟΑΠ των αιτημάτων πληρωμής των Δικαιούχων και η ενημέρωση της ΟΤΔ.

Ομάδες Τοπικής Δράσης

5.5 Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) που έχουν εγκριθεί από τη Διαχειριστική Αρχή του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ της Κύπρου 2023 - 2027 και έχουν υπογράψει Συμβάσεις με τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για την υλοποίηση των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης τους.

5.6 Συγκεκριμένα η κάθε ΟΤΔ έχει την ευθύνη, στην περιοχή παρέμβασης της, στη διαχείριση για την υλοποίηση των Δράσεων στο πλαίσιο της Παρέμβασης Α.Α. 6.1: LEADER. Οι βασικές της ευθύνες έναντι των Αιτητών, όπως καθορίζονται και από τη Συμφωνία, είναι:

- Η δημοσίευση της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.
- Η ενημέρωση και η πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε θέματα που σχετίζονται με την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων.
- Η διεξαγωγή της διαδικασίας αξιολόγησης και έγκρισης ή απόρριψης των Αιτήσεων που υποβάλλονται από τους αιτητές. Σημειώνεται ότι, η επαλήθευση της επιλεξιμότητας των δαπανών γίνεται από την Μονάδα

Εφαρμογής, ενώ η τελική έγκριση των πληρωμών δίνεται από τον ΚΟΑΠ.

- Η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των Δράσεων.
- Ο έλεγχος και η συμμόρφωση των Δικαιούχων με τις Εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές.
- Η αξιολόγηση ενστάσεων κατόπιν απορριπτικής απόφασης για την υλοποίηση της Δράσης ή αναφορικά με τους όρους έγκρισης της Δράσης.

6. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

- 6.1 Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται καθώς και οποιουσδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται δυνάμει αυτού.
- 6.2 Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, καθώς και οποιουσδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται δυνάμει αυτού.
- 6.3 Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, καθώς και οποιουσδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται δυνάμει αυτού.
- 6.4 Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2022/129 της Επιτροπής, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, καθώς και οποιουσδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται δυνάμει αυτού. Ο υπό αναφορά Κανονισμός μεταξύ άλλων καθορίζει τις απαιτήσεις ενημέρωσης, δημοσιότητας και προβολής σχετικά με τη στήριξη της Ένωσης και τα στρατηγικά σχέδια για την ΚΑΠ.
- 6.5 Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1475 της Επιτροπής, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, καθώς και οποιουσδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται δυνάμει αυτού. Ο υπό αναφορά Κανονισμός αφορά την αξιολόγηση των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ και την παροχή πληροφοριών για σκοπούς παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- 6.6 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2023/2831 της Επιτροπής, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, καθώς και οποιουσδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται δυνάμει αυτού.
- 6.7 Η Σύσταση της Επιτροπής, με αριθμό 2003/361/ΕΚ, της 6^{ης} Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων.
- 6.8 Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος του 2020 (Ν. 214(I)/2020), όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
- 6.9 Οι περί της Ρύθμισης της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμοι του 2019 έως (Αρ. 3) του 2024 (Ν. 34(I)/2019), όπως αυτοί

εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται καθώς και οποιοσδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται δυνάμει αυτών.

- 6.10 Οι περί Κέντρων Αναψυχής Νόμοι του 1985 έως 2020 (Ν. 29/1985), όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται καθώς και οποιοσδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται δυνάμει αυτών.
- 6.11 Ο περί Δημιουργίας Μητρώου Οικοτεχνίας και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμος του 2023 (Ν. 129(I)/2023).
- 6.12 Το Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023 - 2027, το οποίο έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 2/12/2022, όπως αυτό εκάστοτε τροποποιείται.
- 6.13 Η Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την επιλογή των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης, στο πλαίσιο της παρέμβασης «LEADER», του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023 - 2027, η οποία προκηρύχθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2022.
- 6.14 Οι Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί στις 28/11/2023, μεταξύ των ΟΤΔ και του Γενικού Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για την υλοποίηση των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης στο πλαίσιο της παρέμβασης LEADER του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023 - 2027, όπως εκάστοτε τροποποιούνται.
- 6.15 Το καθοδηγητικό έγγραφο με τίτλο «Κατευθυντήριες Γραμμές για την Εφαρμογή της Παρέμβασης Α.Α. 6.1: LEADER Στρατηγικό Σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 – 2027 - Εγχειρίδιο Εφαρμογής – Ενημέρωσης Αιτητών της Δράσης 6.1.1.2: «Επενδύσεις που διαφοροποιούν το αγροτικό εισόδημα συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων για την Προώθηση της Οικοτεχνίας», όπως αυτό εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

7. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

- 7.1 Τα βασικά στάδια υλοποίησης της Δράσης είναι:
  - ❖ Η δημόσια Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος από την ΟΤΔ η οποία γνωστοποιείται στο κοινό με δημοσίευση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
  - ❖ Η παραλαβή, εξέταση, αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Εγγράφου.
  - ❖ Η έγκριση / απόρριψη των Αιτήσεων.
  - ❖ Η εξέταση των υποβληθέντων ενστάσεων.
  - ❖ Η αποστολή της Προκαταρκτικής Έγκρισης των αιτήσεων.
  - ❖ Υλοποίηση των Έργων
  - ❖ Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της υλοποίησης των Έργων.
  - ❖ Ο έλεγχος των επιλέξιμων δαπανών και η συμπερίληψή τους σε αιτήματα πληρωμής προς τον ΚΟΑΠ.
  - ❖ Η διαχείριση των αιτημάτων πληρωμής από τον ΚΟΑΠ.

8. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ/ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 8.1 Η παρούσα Πρόσκληση και τα Παραρτήματα αυτής διατίθενται, στα γραφεία της ΟΤΔ «Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου», Δ/ση: Αγίου Λαζάρου 2B, 7040 Βορόκληνη, κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες. Για την παραλαβή της δεν προβλέπεται κόστος. Επίσης, είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ www.anetel.com.
- 8.2 Περίληψη της Πρόσκλησης έχει σταλεί προς δημοσίευση στον τοπικό τύπο και συγκεκριμένα:

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ
Φιλελεύθερος	30/03/2026
Πολίτης	30/03/2026

9. ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- 9.1 Οι Δυνητικοί Δικαιούχοι μπορούν να ζητούν πληροφορίες και διευκρινίσεις για το περιεχόμενο της παρούσας Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος από την ΟΤΔ «Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου» αποκλειστικά εγγράφως, στην ταχυδρομική διεύθυνση Αγίου Λαζάρου 2B, 7040 Βορόκληνη, ή στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: ekepolas@anetel.com info@anetel.com
- 9.2 Συμπληρωματικές έγγραφες διευκρινίσεις σχετικά με την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος θα παρέχονται από την ΟΤΔ το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την εκπνοή της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των αιτήσεων και εφόσον έχουν ζητηθεί τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν την ημερομηνία αυτή.
- 9.3 Οι ως άνω έγγραφες διευκρινίσεις αναρτώνται υποχρεωτικά και στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ στην ως άνω προθεσμία.

10. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

- 10.1 Στόχος της Δράσης 6.1.1.2 είναι η δημιουργία και η ανάπτυξη μη γεωργικών δραστηριοτήτων στην ύπαιθρο, καθώς και επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό (πχ. παραδοσιακά εστιατόρια ή καφενεία, τουριστικά καταλύματα), καθώς και εμπλουτιστικές δραστηριότητες που συνδέονται με τον πολιτισμό, την παράδοση, τα τοπικά προϊόντα π.χ καταστήματα λιανικής πώλησης που σχετίζονται με γεωργικά προϊόντα, θεματικά πάρκα και μονάδες οικοτεχνίας. Όλες

οι Δράσεις συστήνεται να δίνουν έμφαση στην ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος ή/ και του παραδοσιακού χαρακτήρα της κυπριακής υπαίθρου.

- 10.2 Οι δράσεις αυτές σε συνδυασμό με άλλα διαθέσιμα χρηματικά κίνητρα και ενισχύσεις, αναμένεται να συμβάλουν στις προτεραιότητες της Ένωσης για τις περιοχές της υπαίθρου και συγκεκριμένα στη στήριξη και συγκράτηση του πληθυσμού αλλά και στην αύξηση της απασχόλησης, μέσω της ενθάρρυνσης της δημιουργίας νέων ευκαιριών.

11. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

- 11.1 Η Δράση χρηματοδοτεί Έργα στην περιοχή παρέμβασης της ΟΤΔ, όπως καταγράφεται στην Παράγραφο 2 πιο πάνω «Δράσεις, Προϋπολογισμός και Περιοχή Παρέμβασης της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης της ΟΤΔ».

12. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- 12.1 Μέσα από την υλοποίηση της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης της ΟΤΔ, δίνεται η δυνατότητα για χρηματοδότηση της Δράσης 6.1.1.2. Η επιχορήγηση καλύπτει τις δαπάνες για υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης επενδύσεων για μη γεωργικές δραστηριότητες. Οι επιλέξιμες Δράσεις σε αυτήν αφορούν τα ακόλουθα:

Κωδικός υποδράσης: 6.1.1.2.1 «Δημιουργία, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης»

- 12.2 Η υποδράση στοχεύει στη δημιουργία/ στην επέκταση/ στον εκσυγχρονισμό μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης. Στην υποδράση αυτή επιλέξιμα είναι τα τουριστικά καταλύματα και τα μικρά ξενοδοχεία. Τόσο τα τουριστικά καταλύματα όσο τα μικρά ξενοδοχεία για να είναι επιλέξιμα δεν θα πρέπει να έχουν περισσότερες από 30 κλίνες.

- 12.3 Διευκρινίζεται ότι, δαπάνες που αφορούν οικοδομικές εργασίες σε παραδοσιακές οικοδομές, οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως καταλύματα και για τις οποίες έχει εκδοθεί Διάταγμα Διατήρησης, δυνάμει του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο της Προκήρυξης της Δράσης 6.1.1.2.

Κωδικός υποδράσης: 6.1.1.2.2 «Δημιουργία, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης»

- 12.4 Σκοπός της υποδράσης είναι η δημιουργία, επέκταση, εκσυγχρονισμός ενίσχυση χώρων εστίασης κατάλληλων για την ανάπαυση και ψυχική ανάταση κυρίως των περιηγητών και των επισκεπτών της περιοχής. Στην υπό αναφορά υποδράση επιλέξιμες, για ενίσχυση, είναι οι ακόλουθες κατηγορίες χώρων εστίασης: (α) εστιατόρια /ταβέρνες, (β) καφετέριες/ πιτσαρίες και (γ) σνακ μπαρ όπως σχετικά ορίζονται στους περί Κέντρων Αναψυχής Νόμους καθώς και τα (δ) καφενεία.

- 12.5 Στην υποδράση αυτή επιλέξιμοι είναι οι χώροι εστίασης των οποίων το δομήσιμο εμβαδό δεν υπερβαίνει τα 300 τ.μ. όπως αναφέρεται στα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια από την αρμόδια Πολεοδομική Αρχή.
- 12.6 Στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται με την υποβολή της αίτησης η προσκόμιση της Πολεοδομικής Άδειας θα πρέπει να επισυνάπτεται έγγραφο από τον μελετητή του Έργου με τη μέτρηση του δομήσιμου εμβαδού του χώρου.

Κωδικός υποδράσης: 6.1.1.2.3 Εμπλουτιστικές δραστηριότητες

- 12.7 Εμπλουτιστικές δραστηριότητες που συνδέονται με τον πολιτισμό, την παράδοση, τα τοπικά προϊόντα, κλπ. Πιο κάτω γίνεται ανάλυση των εμπλουτιστικών δραστηριοτήτων:

Κωδικός υποδράσης: 6.1.1.2.3.1 Δημιουργία, επεκτάσεις εκσυγχρονισμοί καταστημάτων λιανικής πώλησης που σχετίζονται με γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα καθώς και των εκθετηρίων πώλησης παραδοσιακών προϊόντων και καταστημάτων λιανικής πώλησης παραδοσιακών προϊόντων.

- 12.8 Σκοπός της υποδράσης είναι η ενίσχυση καταστημάτων λιανικής πώλησης που σχετίζονται με την πώληση γεωργικών προϊόντων και παρασκευασμάτων (π.χ. μαρμελάδες, γλυκά του κουταλιού) καθώς και των εκθετηρίων πώλησης παραδοσιακών προϊόντων και καταστημάτων λιανικής πώλησης παραδοσιακών προϊόντων.

Κωδικός υποδράσης: 6.1.1.2.3.2 Δημιουργία, επεκτάσεις εκσυγχρονισμοί άλλων εμπλουτιστικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με τον τοπικό πολιτισμό, την τοπική παράδοση, τα τοπικά προϊόντα.

- 12.9 Σκοπός της υποδράσης είναι η ενίσχυση για τη δημιουργία, επέκταση, εκσυγχρονισμό χώρων αναψυχής που συνδέονται με τον τοπικό πολιτισμό, την τοπική παράδοση, τα τοπικά παραγόμενα προϊόντα. Στην υποδράση αυτή εντάσσονται η δημιουργία, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μουσειακών/ εκθεσιακών χώρων, μονάδων οικοτεχνίας, χώρων οινογνωσίας, χώρων γευσιγνωσίας καθώς και θεματικών πάρκων.

- 12.10 Οι μονάδες οικοτεχνίας αφορούν οικοτεχνικές εγκαταστάσεις οι οποίες παράγουν οικοτεχνικά προϊόντα όπως ορίζονται στον περί Δημιουργίας Μητρώου Οικοτεχνίας και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμο του 2023 (Ν. 129(Ι)/2023). Οι υφιστάμενες μονάδες οικοτεχνίας για να είναι επιλέξιμες για ενίσχυση θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Οικοτεχνίας, στις συγκεκριμένες κατηγορίες οικοτεχνικών προϊόντων για τις οποίες ζητούν να γίνει η επέκταση/ εκσυγχρονισμός της μονάδας. Σε περίπτωση που η αίτηση αφορά την δημιουργία μονάδας οικοτεχνίας θα πρέπει πριν την καταβολή της τελικής πληρωμής, ο αιτητής να εγγραφεί στο Μητρώο Οικοτεχνίας στις κατηγορίες προϊόντων στις οποίες αφορά η αίτηση και να υποβληθεί στο τελικό αίτημα πληρωμής ο προσωπικός αριθμός εγγραφής στο Μητρώο. Οι επιλέξιμες δαπάνες στις μονάδες

οικοτεχνίας θα αφορούν τις δαπάνες για την υλοποίηση της οικοτεχνικής δραστηριότητας όπως ορίζεται στο Νόμο 129(Ι)/20231.

- 12.11 Τα θεματικά πάρκα θα πρέπει να έχουν σχέση με τη γεωργία, τις γεωργικές ασχολίες, τον τοπικό πολιτισμό, την τοπική παράδοση, τα τοπικά παραγόμενα προϊόντα συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών προϊόντων.
- 12.12 Το θεματικό πάρκο μπορεί να είναι εξοπλισμένο μεμονωμένα ή συνδυαστικά με αίθουσα εκπαιδύσεων/ πολλαπλών χρήσεων, χώρους εστίασης, χώρους γευσιγνωσίας διαμορφωμένους για γευστική δοκιμή, χώρους παρασκευής, παρουσίασης και πώλησης γεωργικών/ κτηνοτροφικών προϊόντων καθώς και προϊόντων οικοτεχνίας ή/ και χειροτεχνίας (π.χ. παραγωγή ειδών κεραμικής, καλαθοπλεκτικής, κεντητικής, επεξεργασία κουκουλιών μεταξοσκώληκα).

13. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

- 13.1 Δικαιούχοι της Δράσης 6.1.1.2 είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία εγκρίθηκαν για χορηγία στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος της ΟΤΔ στο πλαίσιο της Δράσης 6.1.1.2. Οι επενδύσεις θα γίνονται στην περιοχή παρέμβασης της ΟΤΔ. Οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (συμπεριλαμβανομένων των Συμπλεγμάτων και των Δημοτικών Διαμερισμάτων) δεν είναι Δικαιούχοι στο πλαίσιο της Δράσης 6.1.1.2.
- 13.2 Η αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος της επιχείρησης επιτρέπεται σε αιτιολογημένες περιπτώσεις και πάντοτε μετά από έγκριση της Μονάδας Εφαρμογής και εφόσον ο νέος ιδιοκτήτης αναλαμβάνει τυχόν υποχρεώσεις / δεσμεύσεις που προκύπτουν από την επιδότηση. Η αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος στην επιχείρηση χωρίς την εξασφάλιση της έγκρισης της Μονάδας Εφαρμογής ενδέχεται να οδηγήσει σε απόρριψη της αίτησης και, εάν έχει καταβληθεί ενίσχυση, σε ανάκτηση του καταβληθέντος ποσού. Ο συγκεκριμένος έλεγχος διενεργείται σε ετήσια βάση σε δείγμα αιτήσεων με βάση την απαίτηση του Κανονισμού για διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων. Σχετική αναφορά για τις πρόνοιες που εφαρμόζονται σε περίπτωση αλλαγής ιδιοκτησιακού καθεστώτος γίνεται στο [Παράρτημα VIII](#), της παρούσας Προκήρυξης.
- 13.3 Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις όπου η αιτήτρια Επιχείρηση δεν θα είναι και η Επιχείρηση που θα διαχειρίζεται τη λειτουργία του Έργου.
- 13.4 Οι Δικαιούχοι θα πρέπει να αναλάβουν να διασφαλίσουν ότι οι μόνιμες κατασκευές και τα μηχανήματα/ εξοπλισμός/ έπιπλα, τα οποία θα επιδοτηθούν μέσω της αίτησης τους, θα αξιοποιηθούν για το σκοπό και στη συγκεκριμένη επένδυση που έχουν εγκριθεί για τουλάχιστον πέντε χρόνια από την τελική πληρωμή. Η δέσμευση θα ισχύει και για τυχόν, νέο ιδιοκτήτη / διαχειριστή της επένδυσης σχετική αναφορά

¹ Σύμφωνα με τον Νόμο 129(Ι)/2023 «οικοτεχνική δραστηριότητα» σημαίνει τη δραστηριότητα που περιλαμβάνει την παραγωγή και διάθεση μικρών ποσοτήτων προϊόντων οικοτεχνίας.

για τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις υπάρχει στο [Παράρτημα VIII](#), της παρούσας Προκήρυξης.

- 13.5 Σε περίπτωση που η αιτήτρια Επιχείρηση ή ο αιτητής φυσικό πρόσωπο δεν είναι ιδιοκτήτρια/της της οικοδομής ή της γης, θα πρέπει:
- να υπάρχει η γραπτή συγκατάθεση του ιδιοκτήτη της οικοδομής ή της γης για την προτεινόμενη επιχειρηματική ανάπτυξη,
  - να υπάρχει ενοικιαστήριο έγγραφο χρονικής διάρκειας τουλάχιστον 10 χρόνων από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

14. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

- 14.1 Δικαίωμα συμμετοχής στη Δράση 6.1.1.2 έχουν αυτοί που ορίζονται στην Παράγραφο 13 (Δικαιούχοι) της Παρούσας Πρόσκλησης και προτίθενται να πραγματοποιήσουν επιλέξιμες Δράσεις όπως αυτές αναλύονται στην Παράγραφο 12.
- 14.2 Η δράση για να είναι επιλέξιμη θα πρέπει να γίνει στην περιοχή παρέμβασης μιας ΟΤΔ.
- 14.3 Το κατώτατο ποσό χορηγίας είναι το ποσό των €10.000.
- 14.4 Τα έργα θα πρέπει να μπορούν να ολοκληρωθούν μέσα σε διάστημα 24 μηνών από την ημερομηνία η οποία θα αναφέρεται στην επιστολή Προκαταρκτικής Έγκρισης των ΟΤΔ. Επέκταση της περιόδου υλοποίησης για τους αιτητές μπορεί να αποφασιστεί και να κοινοποιηθεί προς τους αιτητές από την ΟΤΔ μετά από έγκριση της Μονάδας Εφαρμογής. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει συμβατότητα της χρονικής περιόδου υλοποίησης του Έργου με την περίοδο εφαρμογής, όπως ορίζεται στο παρόν έγγραφο.
- 14.5 Κάθε Δικαιούχος μπορεί να υποβάλει αίτηση σε μια μόνο ΟΤΔ.
- 14.6 Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά / πιστοποιητικά/ έγγραφα συμπεριλαμβανομένης της Τεχνοοικονομικής Μελέτης/ του Απλοποιημένου Σχεδίου Βελτίωσης, των συγκρίσιμων προσφορών, του Αναλυτικού Δελτίου Ποσοτήτων της χαμηλότερης προσφοράς, κ.λπ.. Σχετική πληροφόρηση δίνεται στον Πίνακα 1 του παρόντος Εγγράφου.
- 14.7 Η Τεχνοοικονομική Μελέτη είναι απαραίτητη για όλες τις νέες επιχειρήσεις και για υφιστάμενες όταν η συνολική επιλέξιμη επένδυση υπερβαίνει τις €50.000 (μη περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α).
- 14.8 Οι αιτητές για υφιστάμενες επιχειρήσεις όταν η συνολική επιλέξιμη επένδυση είναι κάτω των €50.000 (μη περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α), δεν έχουν ως υποχρέωση την υποβολή Τεχνοοικονομικής Μελέτης, αλλά την υποβολή Απλοποιημένου Σχεδίου Βελτίωσης, στο οποίο να αποδεικνύεται ότι οι προτεινόμενες επενδύσεις βελτιώνουν τη συνολική επίδοση της επιχείρησης.

14.9 Η Τεχνοοικονομική Μελέτη, όπως αναφέρεται πιο πάνω, πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

1 Γενικές Πληροφορίες για την επιχείρηση

- Ιστορικό Επιχείρησης
- Δραστηριότητα
- Εγκαταστάσεις και Υποδομές Επιχείρησης
- Παραγωγική διαδικασία
- Μετοχικό Κεφάλαιο
- Οργάνωση, Διοίκηση περιγραφή τρόπου λειτουργίας της επιχείρησης
- Απασχολούμενο προσωπικό και Οργανόγραμμα
- Πελάτες – Δίκτυο Διανομής

2 Ανάλυση Προτεινόμενης Επένδυσης

- Υφιστάμενη κατάσταση σε σχέση με τις προτεινόμενες υποδράσεις
- Σκοπός και Στόχοι
- Τόπος Εγκατάστασης
- Κεφαλαιουχικές Δαπάνες
- Τεχνολογία νέου εξοπλισμού / επένδυσης και τυχόν επιπτώσεις:
  - i. στη βελτίωση της μεθόδου παραγωγής
  - ii. στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης,
  - iii. χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης.

3 Χρηματοδότηση της Επένδυσης

- Ίδια Κεφάλαια
- Δανειακά Κεφάλαια

4 Οικονομικότητα της επένδυσης

- Οικονομικές Προβλέψεις για δέκα (10) τουλάχιστον χρόνια μετά την επένδυση που να περιλαμβάνουν Λογαριασμό Αποτελεσμάτων / Κερδοζημιών και Κατάσταση Ταμειακής Ροής στη βάση επεξηγηματικών υποθέσεων για το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.
- Για να χαρακτηριστεί ένα σύνολο επενδύσεων μέσα σε μία επιχείρηση ως βιώσιμο, θα πρέπει καταρχήν η Καθαρά Παρούσα Αξία (Net Present Value), η οποία προκύπτει από τη σύγκριση των αναγόμενων στο παρόν μελλοντικών εισροών και εκροών σε ένα βάθος χρόνου 10 ετών, να είναι θετική (NPV>0).
- Τεκμηρίωση Συντελεστή Προεξόφλησης

- 14.10 Το Απλοποιημένο Σχέδιο Βελτίωσης, όπως αναφέρεται πιο πάνω, πρέπει να περιλαμβάνει τα σημεία 1 – 3 της Τεχνοοικονομικής Μελέτης, που αναφέρονται στο 14.9.
- 14.11 Οποιοδήποτε πρόσωπο που εγκρίθηκε για οποιαδήποτε επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο Ενισχύσεων για τις ίδιες επενδύσεις δεν δικαιούται χορηγία από την Δράση 6.1.1.2 για τις ίδιες επενδύσεις.
- 14.12 Το Συμβόλαιο με τον εργολάβο για την υλοποίηση του Έργου θα πρέπει να υπογράφεται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της επιστολής Προκαταρκτικής Έγκρισης. Σε αντίθετη περίπτωση η Προκαταρκτική Έγκριση θα ακυρώνεται. Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις δύναται να δοθεί παράταση αφού ζητηθεί έγκριση από την ΟΤΔ και τη Μονάδα Εφαρμογής/ ΚΟΑΠ. Η Τάξη των εργοληπτών που θα αναλάβουν το Έργο πρέπει να συνάδει με την Κατηγορία και Τάξη του Έργου. Νοείται ότι, ο εργολάβος ο οποίος θα αναλάβει το Έργο θα πρέπει να έχει την απαιτούμενη άδεια η οποία πρέπει να είναι σε ισχύ.
- 14.13 Επισημαίνεται ότι, οποιοσδήποτε επιθυμεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής σε οποιοδήποτε Μέτρο / Καθεστώς/ Παρέμβαση που εφαρμόζει ο ΚΟΑΠ είτε αποκλειστικά, είτε μέσω των αναδόχων του θα πρέπει να εγγραφεί στο Μητρώο Αιτητών του ΚΟΑΠ. Ως εκ τούτου όσοι δεν είναι καταχωρημένοι στο Μητρώο Αιτητών του ΚΟΑΠ ή όσοι επιθυμούν τροποποίηση των στοιχείων τους, θα πρέπει να συμπληρώσουν τα σχετικά έντυπα που θα βρουν στα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ και να τα υποβάλουν και πάλι στα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ. Το υπό αναφορά αποδεικτικό απαιτείται με την αποδοχή από τον αιτητή της Προκαταρκτικής Έγκρισης του Έργου.
- 14.14 Οι προϋποθέσεις συμμετοχής συνοψίζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Πίνακας 3: Προϋποθέσεις συμμετοχής

A/A	Κριτήρια επιλεξιμότητας / Προϋποθέσεις συμμετοχής
1.	Η Αίτηση έχει υποβληθεί εντός της τεθείσας από την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος προθεσμίας.
2.	Η Αίτηση έχει υποβληθεί στα τυποποιημένα έντυπα που προβλέπονται στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.
3.	Ο Δυνητικός Δικαιούχος πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος (παράγραφος 14).
4.	Οι επενδύσεις πραγματοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης² της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης.
5.	Η αιτούμενη δαπάνη για την υλοποίηση του προτεινόμενου Έργου μπορεί να καλυφθεί από τους οικονομικούς πόρους της Πρόσκλησης και είναι μέσα στα καθορισμένα όρια.

² Όπως αναφέρεται στην Παράγραφο 2, της παρούσας Πρόσκλησης. .

6.	Το κατώτατο ποσό χορηγίας είναι το ποσό των €10.000 και ανώτατο ποσό χορηγίας το ποσό των €200.000.
7.	Οι χώροι εστίασης για να είναι επιλέξιμοι θα πρέπει να έχουν συνολικό δομήσιμο εμβαδό μέχρι 300 τ.μ. όπως αυτό καταγράφεται στην Πολεοδομική Άδεια. Στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται με την υποβολή της αίτησης η προσκόμιση της Πολεοδομικής Άδειας θα πρέπει να επισυνάπτεται υπογεγραμμένο έγγραφο από τον μελετητή του Έργου με τη μέτρηση του δομήσιμου εμβαδού του χώρου.
8.	Τα τουριστικά καταλύματα και τα ξενοδοχεία για να είναι επιλέξιμα δεν θα πρέπει να έχουν περισσότερες από 30 κλίνες.
9.	Η αίτηση πρέπει να εμπίπτει στις κατηγορίες επιλέξιμων υποδράσεων της Πρόσκλησης.
10.	Η αίτηση πρέπει να είναι συμβατή με τους όρους επιλεξιμότητας, όπως περιγράφονται στην παρούσα Πρόσκληση.
11.	Οι δαπάνες της αίτησης θα πρέπει να εμπίπτουν στις επιλέξιμες δαπάνες όπως καταγράφονται στην Πρόσκληση.
12.	Το έργο θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε διάστημα 24 μηνών από την ημερομηνία η οποία θα αναφέρεται στην επιστολή Προκαταρκτικής Έγκρισης. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει συμβατότητα της χρονικής περιόδου υλοποίησης του Έργου με την περίοδο εφαρμογής, όπως αναφέρεται στην παρούσα Πρόσκληση.
13.	Το Συμβόλαιο με τον εργολάβο για την υλοποίηση του Έργου θα πρέπει να υπογράφεται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της επιστολής Προκαταρκτικής Έγκρισης. Η Τάξη των εργοληπτών που θα αναλάβουν το Έργο πρέπει να συνάδει με την Κατηγορία και Τάξη του Έργου. Ο εργολάβος ο οποίος θα αναλάβει το Έργο θα πρέπει να έχει την απαιτούμενη άδεια η οποία πρέπει να είναι εν ισχύι.
14.	Ο Δικαιούχος θα πρέπει να αναλάβει να διασφαλίσει ότι οι μόνιμες κατασκευές και τα μηχανήματα/ εξοπλισμός, τα οποία θα επιδοτηθούν μέσω της αίτησης του, θα αξιοποιηθούν για το σκοπό και στη συγκεκριμένη επένδυση που έχουν εγκριθεί για τουλάχιστον πέντε χρόνια από την τελική πληρωμή. Η δέσμευση θα ισχύει και για τυχόν νέο ιδιοκτήτη / διαχειριστή της επένδυσης.
15.	Θα πρέπει να αποδεικνύεται η οικονομική βιωσιμότητα της επένδυσης με βάση την τεχνοικονομική μελέτη (όπου εφαρμόζεται).
16.	Οι αιτητές που υποβάλλουν αίτηση για τη Δράση δεν μπορούν να ξεκινούν να υλοποιούν τις προτεινόμενες επενδύσεις τους αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης τους (εξαιρέση αποτελούν οι δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών -αμοιβές αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών κ.λπ.-). Η ημερομηνία μετά από την οποία μπορούν να ξεκινούν τις επενδύσεις τους είναι αυτή που θα αναγράφεται στην επιστολή Προκαταρκτικής Έγκρισης που θα λάβουν, εάν

	τελικά εγκριθούν. Όσοι αιτητές επιθυμούν να ξεκινήσουν τις επενδύσεις τους πριν την προκαταρκτική έγκριση της αίτησης τους θα πρέπει να το αναφέρουν στην αίτηση και να υπογράψουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία να αναφέρεται ότι δεν θα έχουν οποιαδήποτε απαίτηση σε περίπτωση μη έγκρισης της αίτησης τους (Υπεύθυνη Δήλωση έναρξης επί ιδίω κινδύνω). Η δυνατότητα αυτή θα παραχωρηθεί υπό όρους μετά την πραγματοποίηση επιτόπιου προκαταρκτικού ελέγχου από την ΟΤΔ και τη Μονάδα Εφαρμογής/ΚΟΑΠ.
Συμβατότητα με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές (κανονικότητα της Αίτησης)	
17.	Δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής νομοθεσίας και των κοινοτικών κανόνων για το περιβάλλον.
18.	Δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης.
19.	Δέσμευση τήρησης από τον αιτητή των Εθνικών και Κοινοτικών Πολιτικών που αφορούν στις κρατικές ενισχύσεις.
20.	Δέσμευση τήρησης από τον αιτητή των εθνικών και κοινοτικών κανονισμών για τη Δημοσιότητα.
21.	Δέσμευση από τον αιτητή για υποβολή αίτησης, στο πλαίσιο της Δράσης 6.1.1.2, σε μια μόνο ΟΤΔ.
Πληρότητα της Αίτησης	
22.	Η Αίτηση θα πρέπει να περιέχει όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα.
23.	Η Αίτηση και τα συνοδευτικά έγγραφα θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα.
24.	Στην αίτηση θα πρέπει να υπάρχει πλήρης και σαφής τεκμηριωμένη περιγραφή του προτεινομένου Έργου.
25.	Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να επισυνάπτεται Απλοποιημένο Σχέδιο Βελτίωσης/ Τεχνοοικονομική Μελέτη του προτεινόμενου Έργου.
26.	Στην περίπτωση που στην αίτηση συμπεριλαμβάνονται δαπάνες για αγορά μηχανημάτων / εξοπλισμού αξίας πάνω από €10.000 επισυνάπτονται δύο προσφορές.
27.	Στην αίτηση θα πρέπει να επισυνάπτεται Πίνακας Ανάλυσης Δαπανών συμπληρωμένος και υπογραμμένος από το μελετητή του Έργου, βάση των τιμών που έχουν ληφθεί από τη χαμηλότερη προσφορά/ες (Παράρτημα III).
	Στην περίπτωση που στην αίτηση συμπεριλαμβάνονται δαπάνες για οικοδομικά έργα και έργα περιβάλλοντος χώρου θα πρέπει να επισυνάπτονται τα ακόλουθα:
28.	Πολεοδομική Άδεια εν ισχύ με τους αντίστοιχους όρους (εφόσον απαιτείται λόγω της φύσης των κατασκευαστικών εργασιών που θα πραγματοποιηθούν) ή πολεοδομική έγκριση, όπου εφαρμόζεται.
29.	Άδεια Οικοδομής εν ισχύ με τους όρους (εφόσον απαιτείται).

30.	Εγκεκριμένα Αρχιτεκτονικά Σχέδια (εφόσον απαιτείται λόγω της φύσης των κατασκευαστικών εργασιών που θα πραγματοποιηθούν).
31.	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των κατασκευαστικών εργασιών του Έργου ανά φάση του προτεινομένου Έργου ³ .
32.	Έντυπο στο οποίο να καταγράφεται το κόστος υλοποίησης του Έργου ανά φάση (υλοποίησης κατασκευαστικών εργασιών, αγοράς εξοπλισμού) συμπληρωμένο και υπογραμμένο από τον μελετητή του Έργου.
33.	<p>Τρεις συγκρίσιμες προσφορές από τρεις διαφορετικούς αδειούχους εργολάβους. Για την προσφορά με τη χαμηλότερη συνολικά τιμή θα πρέπει να υποβάλλεται αναλυτικό δελτίο ποσοτήτων.</p> <p>Το αναλυτικό δελτίο ποσοτήτων θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από εγκεκριμένο Επιμετρητή ποσοτήτων καθώς επίσης και το κοστολογημένο δελτίο ποσοτήτων της χαμηλότερης προσφοράς από αδειούχο εργολάβο. Το δελτίο ποσοτήτων της χαμηλότερης προσφοράς θα πρέπει να επισυνάπτεται και σε ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή.</p> <p>Δεν απαιτείται το αναλυτικό δελτίο ποσοτήτων για όλες τις προσφορές.</p>
34.	Πίνακας σύγκρισης/ Έκθεση αξιολόγησης των τριών Προσφορών που επισυνάπτονται συμπληρωμένος/η και υπογραμμένος/η από τον μελετητή του Έργου (Αρχιτέκτονα/ Πολιτικός Μηχανικό/ Επιμετρητή Ποσοτήτων).
	Για αιτήσεις που αφορούν υφιστάμενες επιχειρήσεις θα πρέπει να επισυνάπτονται τα ακόλουθα τα οποία θα πρέπει να είναι σε ισχύ:
35.	Αντίγραφο Άδειας Λειτουργίας ⁴ .
36.	Υγειονομικό πιστοποιητικό για υποστατικά τροφίμων από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας.
37	Αντίγραφο κατάστασης απασχολούμενου προσωπικού της επιχείρησης από την Επιθεωρούσα Αρχή/Κοινωνικές Ασφαλίσεις.

³ Στο χρονοδιάγραμμα θα πρέπει να καταγράφεται η χρονική διάρκεια υλοποίησης κάθε επιμέρους εργασίας, π.χ. η φάση των εκσκαφών θα έχει διάρκεια 1 μήνα. Το χρονοδιάγραμμα προτείνεται να αποτυπώνεται σε Gantt chart.

⁴ Σχετικά με τις υφιστάμενες επιχειρήσεις τουριστικών καταλυμάτων και ξενοδοχείων θα πρέπει να επισυνάπτεται:

(α) είτε Βεβαίωση Λειτουργίας, από το Υφυπουργείο Τουρισμού, (σε ισχύ) βάσει του Άρθρου 18 του περί της Ρύθμισης της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμο του 2025 – Ν. 71 (Ι)/2025.

(β) είτε εν ισχύ Άδεια Λειτουργίας και κατάταξης από το Υφυπουργείο Τουρισμού για τη λειτουργία της συγκεκριμένης επιχείρησης (Ξενοδοχείου ή Τουριστικού Καταλύματος), σύμφωνα με τις διατάξεις των Περί της Ρύθμισης της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμων του 2019 - 2025.

Σχετικά με τις υφιστάμενες επιχειρήσεις χώρων εστίασης, που εμπίπτουν στις πρόνοιες των περί Κέντρων Αναψυχής Νόμων του 1985 έως 2020, θα πρέπει να επισυνάπτεται Άδεια Λειτουργίας Κέντρου Αναψυχής από το Υφυπουργείο Τουρισμού, η οποία να είναι εν ισχύ.

15. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- 15.1 Η Δράση 6.1.1.2, της Παρέμβασης Α.Α 6.1: LEADER του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ 2023 – 2027, συγχρηματοδοτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.
- 15.2 Κατά την ετοιμασία και συγγραφή όλων των Προγραμμάτων/ Σχεδίων /Μέτρων από τις Αρμόδιες Αρχές, λαμβάνονται όλες οι σχετικές ενέργειες, για αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης και αλληλοεπικάλυψης μεταξύ των δράσεων που εφαρμόζονται. Σχετική αναφορά για τις πρόνοιες που εφαρμόζονται για αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης γίνεται στο [Παράρτημα VIII](#), της παρούσας Προκήρυξης.

16. ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

- 16.1 Το ύψος της χορηγίας ανέρχεται στο 50% πάνω στις επιλέξιμες δαπάνες της επένδυσης. Στις επενδύσεις που γίνονται στις ορεινές περιοχές, όπως αυτές ορίζονται στο Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023 - 2027, το ύψος της ενίσχυσης ανέρχεται στο 65% πάνω στις επιλέξιμες δαπάνες της επένδυσης.
- 16.2 Το κατώτατο ποσό χορηγίας είναι το ποσό των €10.000 και ανώτατο ποσό χορηγίας το ποσό των €200.000.
- 16.3 Η ενίσχυση θεωρείται ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας (de minimis) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2023/2831.
- 16.4 Το υπόλοιπο ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού, θεωρείται ίδια συμμετοχή για την υλοποίηση του έργου. Η ίδια συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, είτε με ίδιους πόρους.
- 16.5 Σημειώνεται πως, η Κυπριακή Κυβέρνηση διατηρεί το δικαίωμα μείωσης του ποσοστού ενίσχυσης σε περίπτωση που διαφανεί ότι οι διαθέσιμες πιστώσεις έχουν αποδειχθεί ανεπαρκείς.
- 16.6 Τα υπό αναφορά ποσά/ ποσοστά δύναται να διαφοροποιηθούν μετά από απόφαση των Αρμοδίων Αρχών.

17. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ

Επιλέξιμες Δαπάνες

- 17.1 Επιλεξιμότητα μιας Δράσης είναι το δικαίωμα που αποκτά για συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ 2023 - 2027.
- 17.2 Η επιχορήγηση καλύπτει τις δαπάνες για υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης επενδύσεων για μη γεωργικές δραστηριότητες. Τονίζεται ότι, επιλέξιμες για έγκριση

είναι οι δαπάνες που τεκμηριώνονται με επαρκή αποδεικτικά στοιχεία με εξαίρεση τις δαπάνες οι οποίες δίνονται σύμφωνα με το Άρθρο 83, παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) και δ) κάτω Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115.

17.3 Οι δαπάνες θα είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση μόνο για Δράσεις που εγκρίθηκαν από την ΟΤΔ.

17.4 Οι δαπάνες για να είναι επιλέξιμες θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στην ΟΤΔ. Εξαίρεση αποτελούν οι δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών (αμοιβές αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών κ.λπ.) οι οποίες μπορούν να έχουν πραγματοποιηθεί από την 1^η Ιανουαρίου 2024.

17.5 Οι επιλέξιμες δαπάνες για τη Δράση 6.1.1.2 ορίζονται οι πιο κάτω κατηγορίες δαπανών:

Άμεσες δαπάνες για την υλοποίηση των Έργων αφορούν δαπάνες για:

(α) Οικοδομικά έργα και έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου

(β) Καινούργια μηχανήματα, εξοπλισμός και έπιπλα.

(γ) Αμοιβές για παροχή υπηρεσιών αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών ή άλλων συμβούλων που έχουν σχέση με την υλοποίηση του Έργου.

Έμμεσες δαπάνες για την υλοποίηση των Έργων αφορούν δαπάνες για άλλα έξοδα τα οποία απαιτούνται για την υλοποίηση των Έργων.

Αναλυτικά οι επιλέξιμες δαπάνες περιγράφονται πιο κάτω:

17.6 **Οικοδομικά έργα και έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου:**

17.6.1. Η συγκεκριμένη επιλέξιμη κατηγορία δαπανών αφορά τη δημιουργία, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμό και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών καθώς και έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

17.6.2. Τα κτίρια/ υποστατικά συστήνεται όπως συνάδουν με την αρχιτεκτονική σύνθεση και τη μορφολογία του περιβάλλοντος χώρου και όπως είναι άμεσα συνδεδεμένα με την παραδοσιακή τοπική κουζίνα, κουλτούρα και πολιτισμό.

17.6.3. Η κατηγορία δαπανών περιλαμβάνει:

- Ανέγερση ή/και επέκταση ή/και αποκατάσταση κτιρίων και υποστατικών.
- Υποδομές για ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, μέτρα πυρασφάλειας, κλιματισμού και εξαερισμού.
- Υποδομές για εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος, μείωσης της ρύπανσης και εξοικονόμησης ενέργειας και νερού καθώς και συστήματα ασφάλειας και υγιεινής.
- Έργα σε περιβάλλοντα χώρο κτιρίων και υποστατικών: μη κινητός εξοπλισμός, αγορά απαιτούμενων υλικών και Η/Μ εξοπλισμού, ηλεκτρικές-υδραυλικές-μηχανολογικές εγκαταστάσεις, διαμόρφωση χώρων στάθμευσης, δημιουργία αθλοπαιδιών μικρής κλίμακας (γήπεδα, καλαθόσφαιρας, πετόσφαιρας, αντισφαίρισης, κλπ.), παιδικής χαράς, υδατοδεξαμενής, κολυμβητικής δεξαμενής, περγκόλων, πλακοστρώσεων, περιτοιχισμάτων, βαθμίδων, κλπ.) σε σχέση με τον περιβάλλοντα χώρο

- 17.6.4. Για οικοδομικές εργασίες θα πρέπει με την αίτηση να επισυνάπτεται η Πολεοδομική Άδεια εν ισχύ με τους αντίστοιχους όρους (εφόσον απαιτείται λόγω της φύσης των κατασκευαστικών εργασιών που θα πραγματοποιηθούν) ή πολεοδομική έγκριση, όπου εφαρμόζεται καθώς και η Άδεια Οικοδομής (εφόσον απαιτείται). Η μη προσκόμιση των υπό αναφορά αδειών με την αίτηση αποτελεί λόγο απόρριψης.
- 17.6.5. Για τις οικοδομικές εργασίες θα λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό κόστος των κτιρίων (εξαιρουμένης της αξίας της γης) βάσει τεκμηριωμένων παραστατικών όπως τιμολόγια, αποδείξεις, βεβαιώσεις κλπ.
- 17.6.6. Σε περιπτώσεις αιτήσεων που αφορούν οικοδομικές εργασίες η υλοποίηση των οποίων άρχισε πριν από την υποβολή της αίτησης, πρέπει να υποβάλλεται Υπεύθυνη Δήλωση υπογραμμένη τόσο από τον αιτητή όσο και από τον αρχιτέκτονα/ πολιτικό μηχανικό του έργου, στην οποία να γίνεται λεπτομερής περιγραφή των υλοποιηθέντων εργασιών, μαζί με αναλυτική κατάσταση περιγραφής του κόστους. Διευκρινίζεται ότι, οι εν λόγω δαπάνες δεν θα θεωρούνται επιλέξιμες.
- 17.6.7. Νοείται ότι, οποιοσδήποτε οικοδομικές εργασίες, μετατροπές και επεκτάσεις θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς ενίσχυσης μόνο εφόσον εξασφαλίζονται όλες οι σχετικές άδειες και παρουσιάζονται τα απαιτούμενα παραστατικά.

17.7 Μηχανήματα/ εξοπλισμός/ έπιπλα:

- 17.7.1 Η αγορά εξοπλισμού, μηχανημάτων και επίπλων είναι επιλέξιμη δαπάνη.
- 17.7.2 Όλα τα μηχανήματα/ εξοπλισμός/ έπιπλα θα πρέπει να είναι καινούργια.
- 17.7.3 Σε περίπτωση απώλειας ή φθοράς επιδοτούμενου προϊόντος ο αιτητής θα πρέπει να προβαίνει σε αντικατάσταση του προϊόντος αυτού με δικά του έξοδα. Η αντικατάσταση θα γίνεται με προϊόντα αντίστοιχων τεχνικών προδιαγραφών (υλικό κατασκευής, διαστάσεων κ.λπ.).
- 17.7.4 Σημειώνεται ότι, ο κινητός εξοπλισμός με αξία ανά τεμάχιο κάτω των €100 (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) δεν επιχορηγείται. Εξαιρέση αποτελούν οι καρέκλες και τα τραπέζια, των οποίων η αξία ανά τεμάχιο μπορεί να είναι μικρότερη των €100.
- 17.7.5 Επίσης, τα σκευή (μαχαιροπήρουνα, πιάτα, ποτήρια, χύτρες, ταψιά, κ.λπ.), οι μικρές ηλεκτρικές συσκευές (τοστιέρα, βραστήρας, κ.λπ..) και ο ιματισμός (σεντόνια, κουβέρτες, κουβερλί, παπλώματα, κουρτίνες, τραπεζομάντηλα κ.λπ..) δεν είναι επιλέξιμα για σκοπούς χορηγίας.
- 17.7.6 Συστήνεται η κινητή επίπλωση του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου της οικοδομής να σέβεται την αρχιτεκτονική σύνθεση και τη μορφολογία του κτιρίου καθώς και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου. Να αποφεύγεται η χρήση παραδοσιακών επίπλων και αντικειμένων από άλλη χώρα που τείνουν να συγχύζουν και να παραπλανούν την ιστορική εξέλιξη της αρχιτεκτονικής και διακόσμησης στην

Κύπρο. Επίσης, να αποφεύγεται η χρήση απομιμήσεων υλικών (π.χ. πλαστικό ή αλουμίνιο που μιμούνται το ξύλο) όπως και πλαστικές καρέκλες και τραπέζια μαζικής παραγωγής. Επιπρόσθετα, να αποφεύγεται η τοποθέτηση κεραιών τηλεόρασης, δορυφορικών κεραιών κ.λπ. σε ιδιαίτερως εμφανή σημεία καθώς και η τοποθέτηση ηλιακών θερμοσιφώνων, φωτοβολταϊκών πλακών σε εμφανή σημεία των κτισμάτων. Επίσης, να αποφεύγεται η τοποθέτηση τυποποιημένων διαφημιστικών τεντών κλπ. Ο εξοπλισμός θα πρέπει να επαρκεί χωρίς να δημιουργεί συνωστισμό στο χώρο και να επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση των θαμώνων. Σε περίπτωση που γίνεται συνδυασμός παραδοσιακών και μοντέρνων επίπλων συστήνεται αυτός να είναι αρμονικός και να προσθέτει αισθητική και άνεση στους θαμώνες.

17.7.7 Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η χορηγία, σημαίνει την τιμή CIF (Cost, Insurance and Freight -Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος) όταν αυτά εισάγονται από άλλη χώρα από την ίδια την επιχείρηση ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου) όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.

17.7.8 Όλα τα μηχανήματα/εξοπλισμός θα πρέπει να έχουν αριθμό πλαισίου (serial number). Στο τιμολόγιο θα πρέπει να υπάρχει περιγραφή του εξοπλισμού για αναγνώριση των αγαθών που αγοράζονται. Όπου δεν είναι εφικτό, να τοποθετηθεί από την κατασκευάστρια εταιρεία ο αριθμός πλαισίου στα μηχανήματα/ εξοπλισμό, είτε λόγω της φύσης του προϊόντος είτε γιατί έχουν κατασκευαστεί για συγκεκριμένο σκοπό (π.χ ανοξείδωτοι πάγκοι κουζίνας) τότε θα δικαιολογείται η μη ύπαρξη του αριθμού πλαισίου σε αυτά.

17.7.9 Παραδείγματα επιλέξιμου εξοπλισμού:

- Εντοιχισμένος εξοπλισμός
- Κινητός Εξοπλισμός
- Μηχανήματα

17.8 **Αμοιβές για παροχή υπηρεσιών:**

17.8.1 Η συγκεκριμένη επιλέξιμη κατηγορία δαπανών αφορά τις αμοιβές συμβούλων για την υλοποίηση του Έργου και περιλαμβάνει τις αμοιβές Αρχιτεκτόνων, Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανολόγων και Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, Επιμετρητών, Διακοσμητών Εσωτερικού/ Εξωτερικού Χώρου κ.λπ.

17.8.2 Το επιλέξιμο κόστος για την κατηγορία αυτή των δαπανών δεν θα υπερβαίνει το 8% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για τα Οικοδομικά έργα και τα Έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου.

17.9 **Έμμεσες δαπάνες για την υλοποίηση των Έργων**

17.9.1 **Άλλα Έξοδα**, με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (Άρθρο 54, παράγραφος 1 στοιχείο α), παρέχεται η δυνατότητα για υπολογισμό των έμμεσων δαπανών ενός έργου στη βάση ενός κατ' αποκοπή ποσοστού 7% (flat rate) το οποίο

θα υπολογίζεται επί του συνόλου των άμεσων επιλέξιμων δαπανών (υπόλοιπες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών του έργου).

17.9.2 Για τους σκοπούς της Δράσης 6.1.1.2 το ποσοστό καθορίζεται σε 7% και αφορά έμμεσες δαπάνες, όπως το κόστος σύνδεσης με το δίκτυο ηλεκτρικού ρεύματος, το κόστος σύνδεσης με το δίκτυο υδατοπρομήθειας, δικαιώματα εξέτασης και έκδοσης Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής, άλλα τέλη και χρεώσεις από τοπικές αρχές και κυβερνητικές υπηρεσίες σχετικά με το υπό ανάπτυξη Έργο, το κόστος για την ετοιμασία της Τεχνοοικονομικής Μελέτης/ Απλοποιημένου Σχεδίου Βελτίωσης, το κόστος για την ετοιμασία της αίτησης/ των αιτημάτων πληρωμής και άλλες δαπάνες οι οποίες αφορούν την ολοκλήρωση του υπό ανάπτυξη Έργου.

17.9.3 Η κατηγορία αυτή αφορά ποσό που θα προκύπτει, από το άθροισμα των άμεσων επιλέξιμων δαπανών (οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών θα τεκμηριώνονται με παραστατικά πραγματικών δαπανών) πολλαπλασιαζόμενο επί 7%. Νοείται ότι, σε κάθε στάδιο πληρωμής, το ποσό αυτό θα υπολογίζεται με βάση το άθροισμα των άμεσων επιλέξιμων δαπανών που θα περιλαμβάνονται στο αίτημα πληρωμής.

17.9.4 Επειδή, η εν λόγω κατηγορία δαπανών αφορά συγκεκριμένο κατ' αποκοπή ποσοστό, το ποσό που δηλώνεται δεν χρειάζεται να υποστηρίζεται από συνοδευτικά παραστατικά ή συγκεκριμένη μέθοδο υπολογισμού.

18. ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

18.1 Διευκρινίζεται ότι οι ακόλουθες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες:

- I. Ο ΦΠΑ σε οποιαδήποτε κατηγορία δαπανών.
- II. Οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοοικονομικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα.
- III. Πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών.
- IV. Οι αμοιβές προσωπικού της επιχείρησης καθώς και η οικογενειακή εργασία.
- V. Οποιαδήποτε δαπάνη έγινε πριν την 1.1.2024.
- VI. Δαπάνες που αφορούν οικοδομικές εργασίες, μηχανήματα και εξοπλισμό, η υλοποίηση/ αγορά των οποίων πραγματοποιήθηκε πριν από την υποβολή της αίτησης και τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου από την ΟΤΔ.
- VII. Δαπάνες που αφορούν οικοδομικές εργασίες σε Διατηρητέες Οικοδομές ή Αρχαία Μνημεία.
- VIII. Μεταχειρισμένα μηχανήματα και εξοπλισμός.
- IX. Η αγορά κτιρίου, καθώς και το κόστος απόκτησης της γης.
- X. Δαπάνες για τις οποίες έχει ληφθεί ή έχει υποβληθεί αίτηση για να ληφθεί δημόσια χρηματοδότηση (κοινοτική ή εθνική) από άλλες Πηγές/ Σχέδια (π.χ τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία/ Σχέδια Υφυπουργείου Τουρισμού/ Σχέδια του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και

Τουρισμού/ Σχέδια του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως/ Μέτρα του ΚΟΑΠ).

- XI. Οι νομικές δαπάνες σε σχέση με την άσκηση προσφυγών
- XII. Δαπάνες για οικοδομικά έργα σε μη εγκεκριμένους χώρους με βάση την Άδεια Οικοδομής του κτιρίου.
- XIII. Δαπάνες σε αναπτύξεις αναψυχής και ψυχαγωγίας οχληρής μορφής όπως περιγράφονται στην παράγραφο 9.13.3 στη Δήλωση Πολιτικής για την Ύπαιθρο.
- XIV. Δαπάνες σε αίθουσες δεξιώσεων όπως περιγράφονται στην παράγραφο 9.13.4 στη Δήλωση Πολιτικής για την Ύπαιθρο.
- XV. Δαπάνες στους ακόλουθους χώρους εστίασης: (α) μπουραρία/ μπαρ, (β) μουσικοχορευτικό, (γ) δισκοθήκη και (δ) καμπαρέ, όπως σχετικά ορίζονται στους περί Κέντρων Αναψυχής Νόμους.

19. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

- 19.1 Οι Αιτήσεις (**Παράτημα Ι**) που υποβάλλονται πρέπει να αφορούν Δράσεις όπως καθορίζονται στην Πρόσκληση και να περιέχουν το σύνολο των αναγκαίων πληροφοριών προκειμένου να αξιολογηθεί από την ΟΤΔ.
- 19.2 Στις περιπτώσεις όπου ο Δικαιούχος είναι επιχείρηση θα πρέπει να συμπληρώνεται και το Έντυπο «Υπεύθυνη Δήλωση Ενιαίας Επιχείρησης» ως βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Γραφείου Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.
- 19.3 Οι Αίτησεις θα υποβάλλεται σε δύο στάδια όπως περιγράφεται στην παράγραφο 20 του παρόντος εγγράφου.

20. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Χρόνος και Τόπος Υποβολής Αιτήσεων

- 20.1 Η προθεσμία υποβολής των Αιτήσεων είναι 3 (τρεις) μήνες από την ημερομηνία Προκήρυξης της Δράσης, **δηλαδή από τις 30 Μαρτίου 2026 μέχρι τις 30 Ιουνίου 2026 και ώρα 15:00.**
- 20.2 Η ΟΤΔ μπορεί να προβεί σε παράταση της προθεσμίας υποβολής των Αιτήσεων, μετά από έγκριση του Τμήματος Γεωργίας.
- 20.3 Η υποβολή των αιτήσεων θα γίνεται σε δύο στάδια, όπως περιγράφεται πιο κάτω: Στο **1^ο στάδιο** οι αιτητές θα υποβάλουν στις ΟΤΔ ηλεκτρονικά το Αίτημα Διευθέτησης Ραντεβού και στο **2^ο στάδιο** θα καλούνται οι αιτητές ώστε να υποβάλουν τις αιτήσεις σε έντυπη μορφή, μαζί με τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά, στα γραφεία της ΟΤΔ. Επισημαίνεται ότι, οι αιτητές θα πρέπει να έχουν στην κατοχή τους όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά πριν την υποβολή του Αιτήματος Διευθέτησης Ραντεβού.
- 20.4 **Κατά το 1^ο στάδιο υποβολής οι αιτητές θα πρέπει να υποβάλουν ηλεκτρονικά μαζί με το Έντυπο Διευθέτησης Ραντεβού (Παράρτημα VII) και τα ακόλουθα έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή:**
- Συμπληρωμένο το Έντυπο της Αίτησης.
  - Πίνακας Ανάλυσης δαπανών σε ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή.
  - Το δελτίο ποσοτήτων της χαμηλότερης προσφοράς σε ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή (εάν αιτούνται οικοδομικές εργασίες στην αίτηση).
- Το Αίτημα Διευθέτησης Ραντεβού αποστέλλεται ηλεκτρονικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις ακόλουθες ηλεκτρονικές διευθύνσεις ταυτόχρονα: ekepolas@anetel.com, info@anetel.com.
- 20.5 Η ΟΤΔ θα ενημερώνει τηλεφωνικά και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τους αιτητές για την ημερομηνία και την ώρα του ραντεβού για το 2^ο στάδιο υποβολής της αίτησης, κατά το οποίο θα γίνεται η υποβολή της αίτησης σε έντυπη μορφή συνοδευόμενη με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.
- 20.6 **Κατά το 2^ο στάδιο υποβολής τα Έντυπα των Αιτήσεων θα πρέπει να υποβάλλονται δια χειρός στα γραφεία της ΟΤΔ στην διεύθυνση Αγίου Λαζάρου 2B, 7040 Βορόκληνη.**
- 20.7 Ισχύουσες είναι μόνο οι Αιτήσεις που θα παραληφθούν από την ΟΤΔ μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής αιτήσεων του 2^{ου} σταδίου, δηλαδή **μέχρι τις 30 Ιουνίου 2026 και ώρα 15:00**. Προηγουμένως όμως θα πρέπει να έχει προηγηθεί το 1^ο στάδιο υποβολής της αίτησης. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο κάποια Αίτηση υποβληθεί ή περιέλθει στο πρωτόκολλο της ΟΤΔ

μετά την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής δεν γίνεται δεκτή ως ουδέποτε υποβληθείσα και επιστρέφεται σε αυτούς που την υπέβαλαν.

- 20.8 Το Έντυπο της Αίτησης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται. Η χρήση άσπρου ή άλλου διορθωτικού απαγορεύεται. Σε περίπτωση διόρθωσης θα πρέπει να γίνεται διαγραφή του λάθους, καταχώρηση του ορθού και να μονογράφεται τυχόν αλλαγή.
- 20.9 Η Αίτηση θα πρέπει να είναι συμπληρωμένη στην ελληνική γλώσσα.
- 20.10 Η αίτηση θα πρέπει να υποβάλλεται έντυπα σε 2 αντίγραφα (ένα εκ των οποίων είναι το πρωτότυπο). Σε περίπτωση αντίθεσης υπερισχύει το έντυπο πρωτότυπο.
- 20.11 Οι Αιτήσεις, οι οποίες δεν ακολουθούν το υπόδειγμα της αίτησης απορρίπτονται κατά τη διαδικασία του Οπτικού Ελέγχου.
- 20.12 **Συγκεκριμένα κατά την παραλαβή της Αίτησης στην ΟΤΔ γίνεται Οπτικός Έλεγχος, η Αίτηση σφραγίζεται και δίδεται απόκομμα Παραλαβής προς στον αιτητή. Επισημαίνεται ότι, εάν κατά τον έλεγχο αυτό διαπιστωθεί ότι μία αίτηση δεν συνοδεύεται με τα αναγκαία επισυναπτόμενα έγγραφα ή/ και η συμπλήρωση της δεν είναι ορθή θα επιστρέφεται στον αιτητή και θα θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα.**
- 20.13 **Ως ημερομηνία υποβολής της αίτησης, θεωρείται η ημερομηνία που υποβλήθηκε το Αίτημα Διευθέτησης Ραντεβού μαζί με τα αναγκαία προς υποστήριξη της επισυναπτόμενα έγγραφα.**
- 20.14 Μετά την παραλαβή της Αίτησης, η ΟΤΔ προβαίνει σε Διοικητικούς Ελέγχους επί της Αίτησης. Εάν κατά τον έλεγχο απαιτούνται περισσότερες διευκρινίσεις για την εξέταση της αίτησης, ενημερώνεται γραπτώς το συντομότερο ο αιτητής ο οποίος υποχρεούται εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών, από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής επιστολής (με ταχυδρομείο, τηλεομοιότυπο ή και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο), στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί, να δώσει τις υπό αναφορά διευκρινίσεις για την αίτηση και να προσκομίσει τυχόν ελλείποντα διευκρινιστικά δικαιολογητικά. Σε αυτή την περίπτωση, οι έλεγχοι αναστέλλονται από την ΟΤΔ. Επισημαίνεται ότι, επειδή η αξιολόγηση των υπόλοιπων αιτήσεων θα συνεχίζεται κανονικά, ενδέχεται, μέχρι την υποβολή των στοιχείων από την αίτηση της οποίας ζητήθηκαν διευκρινιστικά στοιχεία, να έχει εξαντληθεί το διαθέσιμο κονδύλι και να μην προχωρήσει η ΟΤΔ στη διαδικασία αξιολόγησης.
- 20.15 Εάν ο Δικαιούχος δεν αποστείλει απάντηση μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία της επιστολής (με ταχυδρομείο, τηλεομοιότυπο ή και

ηλεκτρονικό ταχυδρομείο), ή η απάντηση δεν είναι ολοκληρωμένη σύμφωνα με τις πληροφορίες που ζητήθηκαν τότε η Αίτηση απορρίπτεται.

- 20.16 Εάν η αίτηση δεν παρουσιάσει προβλήματα/ ελλείψεις κατά τη διάρκεια των Ελέγχων, θα περάσει στο επόμενο στάδιο το οποίο είναι η Αξιολόγηση των Αιτήσεων.

Αξιολόγηση των αιτήσεων

- 20.17 Οι Αιτήσεις οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής θα περνούν στο στάδιο της αξιολόγησης/ βαθμολόγησης.
- 20.18 Η αξιολόγηση των Αιτήσεων γίνεται στη βάση των στοιχείων που υποβλήθηκαν από τους αιτητές κατά την ημερομηνία υποβολής των Αιτήσεων.
- 20.19 Η Επιτροπή Αξιολόγησης θα εγκρίνει τις αιτήσεις σύμφωνα με την σειρά υποβολής των Αιτημάτων Διευθέτησης Ραντεβού στην ΟΤΔ, νοουμένου ότι οι υπό αναφορά αιτήσεις έχουν λάβει τουλάχιστον το 35% της συνολικής βαθμολογίας των κριτηρίων αξιολόγησης (βλ. παράγραφο 20.21 του παρόντος εγγράφου).
- 20.20 Στην περίπτωση που δύο ή περισσότερα Αιτήματα Διευθέτησης Ραντεβού έχουν υποβληθεί την ίδια ημερομηνία και δεν επαρκούν οι διαθέσιμες πιστώσεις για την έγκριση των αιτήσεων θα επιλέγεται η Αίτηση που λαμβάνει μεγαλύτερη μοριοδότηση. Στην περίπτωση που υπάρχει ισοβαθμία θα επιλέγεται η Αίτηση που λαμβάνει περισσότερα μόρια στο κριτήριο με τη μεγαλύτερη βαρύτητα.

Αποτέλεσμα Αξιολόγησης

- 20.21 Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω για να μπορεί να εγκριθεί μια αίτηση θα πρέπει να λάβει τουλάχιστον το 35% της συνολικής βαθμολογίας των κριτηρίων. Οι Αιτήσεις που θα προ-εγκριθούν θα εξαρτώνται από το συνολικό προϋπολογισμό της ΟΤΔ (βλ. παράγραφο 20.25 του παρόντος εγγράφου). Επιπρόσθετα, σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια εφαρμογής της Δράσης προκύψουν εξοικονομήσεις (π.χ. λόγω μείωσης στους προϋπολογισμούς των ενταγμένων Δράσεων), τότε, και εάν το ποσό της εξοικονόμησης το επιτρέπει, δύναται να ενταχθεί επιπρόσθετη αίτηση.
- 20.22 Σημειώνεται ότι, όσες Δράσεις εγκριθούν, για τις οποίες οι Αιτητές δεν είναι καταχωρημένοι στο Μητρώο Αιτητών του ΚΟΑΠ, θα τους ζητηθεί από την ΟΤΔ να συμπληρώσουν / υποβάλουν το σχετικό έντυπο, το οποίο πρέπει να υποβληθεί σε ένα Επαρχιακό Γραφείο του ΚΟΑΠ.
- 20.23 Η ΟΤΔ ενημερώνει γραπτώς τους αιτητές που απορρίφθηκαν αναφέροντας τους λόγους απόρριψής τους και το δικαίωμά τους να υποβάλουν ένσταση στην ΟΤΔ

εντός 21 ημερολογιακών ημερών. Στο **Παράρτημα VI** της παρούσας Πρόσκλησης υπάρχει υπόδειγμα Εντύπου Ένστασης.

Διαδικασία Ενστάσεων αναφορικά με Απορριπτική απόφαση/ Όρους Έγκρισης

20.24 Τυχόν ενστάσεις θα εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή Ενστάσεων της ΟΤΔ, η οποία θα συσταθεί επί τούτω και θα αποτελείται από άτομα, τα οποία δεν είχαν εμπλακεί στην αρχική αξιολόγηση. Στην περίπτωση έγκρισης ένστασης, τότε θα επαναληφθεί η διαδικασία που αναφέρεται πιο πάνω και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής θα σταλεί Προκαταρκτική Έγκριση στο Δικαιούχο.

Αποστολή Προκαταρκτικών Εγκρίσεων

20.25 Μετά τη διενέργεια των αναγκαίων ελέγχων και τη λήψη της προκαταρκτικής απόφασης από την ΟΤΔ, η ΟΤΔ υποβάλλει στη Μονάδα Εφαρμογής τις αιτήσεις. Η Μονάδα Εφαρμογής θα ασκεί τους αναγκαίους ελέγχους και θα επικυρώνει τις αποφάσεις της ΟΤΔ όσον αφορά την επιλεξιμότητα των αιτήσεων. Μετά την επικύρωση των αποφάσεων των ΟΤΔ από τη Μονάδα Εφαρμογής η ΟΤΔ ενημερώνει σχετικά τους Δικαιούχους αποστέλλοντας την Προκαταρκτική Έγκριση της Δράσης με κοινοποίηση στη Μονάδα Εφαρμογής.

20.26 **Επισημαίνεται ότι, ο ΚΟΑΠ, ως η αρμόδια αρχή για την τελική έγκριση των δαπανών και την καταβολή της επιδότησης, δύναται να απορρίψει οποιαδήποτε δαπάνη κρίνει ως μη επιλέξιμη.**

20.27 Σε περίπτωση που οι αιτητές διαφωνούν με τους όρους έγκρισης της αίτησής τους μπορούν να υποβάλουν ενστάσεις στην ΟΤΔ εντός 21 ημερολογιακών ημερών.

20.28 Στην Προκαταρκτική Έγκριση θα καταγράφονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, υλοποίησης των δράσεων, οι υποχρεώσεις του Δικαιούχου για την καταβολή της χορηγίας καθώς και οι επιλέξιμες δαπάνες και το συνολικό ποσό της χορηγίας.

20.29 Οι ενστάσεις, οι οποίες αφορούν τους όρους έγκρισης των Αιτήσεων, θα εξετάζονται από την Επιτροπή Ενστάσεων η οποία συγκροτείται στα πλαίσια της ΟΤΔ με απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης LEADER της ΟΤΔ. Η Επιτροπή Ενστάσεων, θα αποτελείται από άτομα, τα οποία δεν είχαν εμπλακεί στην αρχική αξιολόγηση. Στην περίπτωση έγκρισης ένστασης, τότε θα επαναληφθεί η διαδικασία που αναφέρεται πιο πάνω και θα σταλεί αναθεωρημένη η Προκαταρκτική Έγκριση στο Δικαιούχο.

Ανάκληση Έγκρισης Δράσης

20.30 Η μη τήρηση από τον Δικαιούχο των υποχρεώσεων και των όρων της Προκαταρκτικής Έγκρισης είναι δυνατό να οδηγήσει στην προσωρινή ή/και οριστική ανάκληση και διακοπή της χρηματοδότησης ή/και στην απένταξη της Δράσης από το ΣΣ ΚΑΠ 2023 - 2027 και ανάλογα με την περίπτωση, στην επιβολή νομικών κυρώσεων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις σχετικές Νομοθεσίες

(σχετική αναφορά για τις κυρώσεις γίνεται στο [Παράρτημα VIII](#), της παρούσας Προκήρυξης).

- 20.31 Σε περίπτωση διαπίστωσης αποκλίσεων ή και ανεπάρκειας των σχετικών δικαιολογητικών, θα πραγματοποιούνται σχετικές περικοπές/ μειώσεις/ ή και θα ζητείται επιστροφή μέρους ή και ολόκληρου του ποσού των ήδη παραχωρηθείσων ενισχύσεων, ανάλογα με τη σοβαρότητα και την έκταση της διαπιστωθείσας παράβασης.

21. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ - ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- 21.1 Οι Δικαιούχοι μετά την έγκριση της αίτησης τους προβαίνουν στην υλοποίηση των Δράσεων τους σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην επιστολή Προκαταρκτικής Έγκρισης.
- 21.2 Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Έργου θα πρέπει να υποβάλλονται από τον Δικαιούχο τα Αιτήματα Πληρωμής (**Παράρτημα V**), σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην παράγραφο 26 «Τρόπος καταβολής της χορηγίας» πιο κάτω, στα οποία θα επισυνάπτονται τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία (τιμολόγια/ αποδείξεις) και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία ζητηθούν στην Προκαταρκτική Έγκριση.
- 21.3 Οι διαδικασίες παρακολούθησης των Δράσεων από την ΟΤΔ έχουν στόχο την εξασφάλιση της σωστής τήρησης των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο Δικαιούχος για την ορθή και έγκαιρη υλοποίηση τους σύμφωνα με τους Κανονισμούς.
- 21.4 Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο υπάρχει:
- **Άμεση και συνεχής παρακολούθηση** της πορείας υλοποίησης των Έργων με απ' ευθείας και τακτές επαφές με τους Δικαιούχους.
  - **Έμμεση παρακολούθηση** της πορείας υλοποίησης των Έργων μέσω στοιχείων που αφορούν στην πρόοδο υλοποίησης και παρέχονται από τους Δικαιούχους σε τακτά χρονικά διαστήματα.
  - **Παρακολούθηση της διαδικασίας πληρωμής** των Έργων μέχρι την τελική αποπληρωμή τους.
  - **Έγκαιρη αντιμετώπιση σε περίπτωση εντοπισμού προβλήματος** και διορθωτικές ενέργειες.
  - **Παρακολούθηση της διαδικασίας ολοκλήρωσης των Έργων** και της διεξαγωγής ελέγχων και τήρησης των διαδικασιών.
- 21.5 Σε περίπτωση που, κατά την υλοποίηση των Έργων, υπάρξει αναγκαιότητα τροποποίησης, θα πρέπει η τροποποίηση να εγκριθεί από την ΟΤΔ και τη Μονάδα Εφαρμογής. Η σχετική τροποποίηση μπορεί να εγκριθεί με την προϋπόθεση ότι αυτή δεν επηρεάζει τους στόχους, το χαρακτήρα, τη λειτουργικότητα, την αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα του έργου, καθώς και τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής του.
- 21.6 Για την εφαρμογή των πιο πάνω διαδικασιών, η Μονάδα Εφαρμογής, η ΟΤΔ και οι Δικαιούχοι χρησιμοποιούν τα έντυπα του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023 - 2027

(Αιτήσεις κ.τ.λ.), καθώς και άλλα εγχειρίδια / έντυπα, τα οποία πιθανό να απαιτηθούν και είναι προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες των Δράσεων.

- 21.7 **Οι συμμετέχοντες στην Παρέμβαση LEADER θα πρέπει να είναι ενήμεροι για τους κανόνες και τις ρυθμίσεις που αφορούν: την επιβολή Διοικητικών Κυρώσεων, την Ανάκτηση Επιδότησης, την ύπαρξη Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων, την Αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος (Επιχείρησης/ Δικαιούχου), τις πρόνοιες για τυχόν παρατυπίες/ απάτη, τις πρόνοιες για την Αποφυγή Διπλής Χρηματοδότησης, τις διατάξεις για την επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, τις πρόνοιες για τη Δημοσιοποίηση Στοιχείων, τις διαδικασίες Υποβολής Ενστάσεων σχετικά με τις πληρωμές, καθώς και τα πρότυπα Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας. Στο [Παράρτημα VIII](#) της παρούσας Προκήρυξης περιλαμβάνεται ο σχετικός Οδηγός με τίτλο «Οδηγός Συμμόρφωσης και Δεοντολογίας για Δικαιούχους Επιχορηγήσεων του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ 2023 - 2027», στον οποίο καταγράφονται οι υπό αναφορά κανόνες/ ρυθμίσεις. Ο Οδηγός, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Προκήρυξης.**

22. ΕΛΕΓΧΟΙ

22.1 Έλεγχοι κατά την υλοποίηση των Δράσεων

- 22.1.1 Για σκοπούς ελέγχου ισχύουν οι γενικές αρχές που περιγράφονται στο Κεφάλαιο Ελέγχων του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ 2023 - 2027 και στους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς.
- 22.1.2 Στο πλαίσιο της Δράσης 6.1.1.2, θα διεξάγονται, όπου κρίνεται σκόπιμο, από την ΟΤΔ σε πρώτο στάδιο και από την Μονάδα Εφαρμογής και τον ΚΟΑΠ, σε δεύτερο στάδιο, έλεγχοι για να διαπιστωθεί η επιλεξιμότητα της Δράσης για την οποία ζητείται ενίσχυση, η τήρηση των κριτηρίων επιλογής που καθορίζονται στο Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023 - 2027 και η πληρότητα των δικαιολογητικών που θα υποβάλλονται για τη διεκδίκηση των σχετικών ενισχύσεων.
- 22.1.3 Θα επαληθεύεται επίσης από τη Μονάδα Εφαρμογής με επιτόπιο έλεγχο η πραγματοποίηση των εγκεκριμένων δαπανών και η τήρηση των κριτηρίων σε ποσοστό τουλάχιστον 5% των δαπανών, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.
- 22.1.4 Σε περίπτωση διαπίστωσης αποκλίσεων ή και ανεπάρκειας των σχετικών δικαιολογητικών, θα πραγματοποιούνται σχετικές περικοπές/ μειώσεις/ ή/ και θα ζητείται επιστροφή μέρους ή και ολόκληρου του ποσού των ήδη παραχωρηθεισών ενισχύσεων, ανάλογα με τη σοβαρότητα και την έκταση της διαπιστωθείσας παράβασης.

22.1.5 Συγκεκριμένα, η ΟΤΔ διενεργεί ελέγχους κατά την υλοποίηση των Έργων και προτού επικυρώσει τις δαπάνες. Οι έλεγχοι αυτοί περιλαμβάνουν και επιτόπιους και διοικητικούς ελέγχους. Οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Έλεγχο της Επιλεξιμότητας των δαπανών σύμφωνα με την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος και το Εγχειρίδιο Εφαρμογής της Δράσης 6.1.1.2.
- Έλεγχο συμμόρφωσης με τους όρους που περιλαμβάνονται στην Προκαταρκτική Έγκριση της Δράσης.
- Έλεγχο συμμόρφωσης με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/129 της Επιτροπής που αφορά την πληροφόρηση και δημοσιότητα.
- **Επιτόπιο τεχνικό έλεγχο**

22.1.6 Κατά ή/ και μετά την υλοποίηση των Έργων η ΟΤΔ πραγματοποιεί, αν κρίνεται απαραίτητο, ενδιάμεσους Επιτόπιους Ελέγχους για να πιστοποιήσει την ολοκλήρωση των Έργων, έχοντας υπόψη την εγκεκριμένη περιγραφή τους.

22.1.7 Η ολοκλήρωση του Φυσικού Αντικειμένου των Έργων επιτυγχάνεται όταν έχουν ολοκληρωθεί όπως προβλεπόταν στην Προκαταρκτική Έγκριση. Η ολοκλήρωση του Οικονομικού Αντικειμένου επιτυγχάνεται όταν ο Δικαιούχος υποβάλει στην ΟΤΔ τις δαπάνες που αφορούν την υλοποίηση του Έργου και σηματοδοτείται από την πληρωμή/ εξόφληση των Δαπανών. Η ολοκλήρωση του Οικονομικού Αντικειμένου προϋποθέτει την ολοκλήρωση του Φυσικού Αντικειμένου.

22.1.8 Η ΟΤΔ, αφού βεβαιωθεί ότι,

- τα παραδοτέα συνάδουν με τα τιμολόγια και
- έχουν τηρηθεί οι όροι που τέθηκαν στην Προκαταρκτική Έγκριση Έργου υποβάλλει όλα τα δικαιολογητικά στη Μονάδα Εφαρμογής για τη διεκπεραίωση των πληρωμών.

Επιτόπιοι Έλεγχοι

22.1.9 Με τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούνται από την ΟΤΔ ή/και τη Μονάδα Εφαρμογής ή/και τον ΚΟΑΠ επαληθεύεται ότι το Έργο υλοποιήθηκε σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες που αναφέρονται λεπτομερώς στον κατάλογο επιλέξιμων δράσεων καθώς και στην παρούσα Πρόσκληση και ότι πληροί όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση στήριξης που μπορούν να ελεγχθούν κατά το χρόνο διεξαγωγής της επίσκεψης.

22.1.10 Επαληθεύεται επίσης η ακρίβεια των δεδομένων που δηλώνονται από τον Δικαιούχο σε σχέση με τα δικαιολογητικά έγγραφα που υποβλήθηκαν.

22.1.11 Τέλος, με τους επιτόπιους ελέγχους επαληθεύεται ότι η χρήση ή η προβλεπόμενη χρήση του Έργου είναι συνεπής με τη χρήση που περιγράφεται στην Αίτηση και με τη χρήση για την οποία χορηγήθηκε η στήριξη.

22.1.12 Στη Δράση 6.1.1.2, οι επιτόπιοι έλεγχοι των ΟΤΔ θα καλύπτουν το 100% των αιτήσεων, κατά τους οποίους θα επαληθεύεται η πραγματοποίηση μέρους ή

ολόκληρης της Δράσης με βάση τα εξοφλημένα τιμολόγια/ αποδείξεις που υποβλήθηκαν.

- 22.1.13 Οι Δικαιούχοι ενημερώνονται για τη διενέργεια Επιτόπιου Ελέγχου το μέγιστο 14 μέρες πριν τη διενέργεια του ελέγχου και υπό τον όρο ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο στόχος του ελέγχου. Αν ο Δικαιούχος αρνηθεί ή παρεμποδίσει τη διενέργεια ελέγχου από τον ελεγκτή, τότε το Έργο απεντάσσεται.
- 22.1.14 Με την αποδοχή από το Δικαιούχο της Προκαταρκτικής Έγκρισης του Έργου ο Δικαιούχος έχει την υποχρέωση να δεχτεί οποιοδήποτε έλεγχο (επιτόπιου ή μη) ήθελε η Αρμόδια Ελεγκτική Αρχή διενεργήσει για επαλήθευση των δηλωθέντων πληροφοριών.
- 22.1.15 Την ευθύνη της διεξαγωγής των ελέγχων έχουν αρμόδιοι λειτουργοί της ΟΤΔ εντεταλμένοι για το σκοπό αυτό. Στους επιτόπιους ελέγχους δύναται να παρίστανται Λειτουργοί της Μονάδας Εφαρμογής ή/ και του ΚΟΑΠ.
- 22.1.16 Παρεμπόδιση/ άρνηση διενέργειας επιτόπιου ελέγχου από τον αιτητή ή από αντιπρόσωπο/ εκπρόσωπό του, έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης και την ανάκτηση τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, προσαυξημένο κατά περίπτωση, με τόκο.

22.2 Εκ των Υστέρων Έλεγχοι

- 22.2.1 Οι εκ των υστέρων έλεγχοι καλύπτουν δαπάνες για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί η τελική πληρωμή από το ΕΓΤΑΑ. Ο σκοπός των εκ των υστέρων ελέγχων είναι να διαπιστωθεί η τήρηση των δεσμεύσεων και/ ή μακροχρόνιων συμβατικών υποχρεώσεων που έχουν οι αιτητές (σχετική αναφορά για τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις γίνεται στο [Παράρτημα VIII](#), της παρούσας Προκήρυξης).
- 22.2.2 Εκ των υστέρων έλεγχοι θα πραγματοποιούνται δειγματοληπτικά, μετά από την τελική πληρωμή, με σκοπό την διαπίστωση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συμμετοχή στις Παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ. **Ο δικαιούχος έχει υποχρέωση / δέσμευση τη διατήρηση των επιδοτημένων δράσεων για τουλάχιστον 5 χρόνια από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής από τον ΚΟΑΠ.**
- 22.2.3 Σε αντίθετη περίπτωση, ο ΚΟΑΠ δύναται να ανακτήσει τα ποσά που καταβλήθηκαν.

23. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

- 26.1 Η καταβολή της ενίσχυσης για τη Δράση 6.1.1.2 θα δίνεται τμηματικά. Συγκεκριμένα, η καταβολή της χορηγίας μπορεί να γίνει μέχρι και σε τέσσερις δόσεις. Κάθε δόση δίνεται με την υλοποίηση/ πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου σε ποσοστό της τάξης του 25%, με εξαίρεση το τελικό αίτημα πληρωμής.

- 26.2 Πριν από την πληρωμή, θα διενεργούνται οι απαραίτητοι έλεγχοι από τις Αρμόδιες Αρχές (ΟΤΔ, Μονάδα Εφαρμογής, ΚΟΑΠ) οι οποίες δεν δεσμεύονται για τη χρηματοδότηση οποιωνδήποτε δαπανών, εφόσον δεν έχουν τηρηθεί οι σχετικές πρόνοιες των Δράσεων.
- 26.3 **Συγκεκριμένα, για την εκτέλεση των πληρωμών θα ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:**
- 26.4 Σε περίπτωση οικοδομικών εργασιών θα γίνονται αποδεκτά μόνο τα τιμολόγια τα οποία εκδίδονται από τον εργολάβο/ υπεργολάβο του Έργου. Συγκεκριμένα, για τη διευθέτηση της πληρωμής θα πρέπει:
- 26.4.1. Ο εργολάβος να υποβάλει στο δικαιούχο αίτημα πληρωμής δαπανών, το οποίο πρέπει να υποστηρίζεται από τιμολόγια ή/ και οποιαδήποτε άλλα έγγραφα μέσω των οποίων η αίτηση μπορεί να υποστηριχθεί επαρκώς αναλόγως της προόδου των εργασιών.
- 26.4.2. Ο μελετητής/ επιβλέπων μηχανικός του έργου αφού πραγματοποιήσει τους απαραίτητους ελέγχους, για τη διασφάλιση της εγκυρότητας της αίτησης (καταλληλότητα τεκμηρίωσης και φυσικής εκτέλεσης του Έργου) θα εκδίδει διατακτικό πληρωμής και θα συμπληρώνει τον Πίνακα Ανάλυσης Δαπανών για το εκάστοτε αίτημα πληρωμής.
- 26.4.3. Ο Δικαιούχος βάσει του διατακτικού πληρωμής θα καταβάλει το αντίστοιχο ποσό στον εργολάβο.
- 26.4.4. Ο εργολάβος θα εκδίδει τη σχετική απόδειξη προς το Δικαιούχο.
- 26.5 Σε περίπτωση που η αίτηση δεν αφορά οικοδομικές εργασίες για τη διευθέτηση της πληρωμής ο Δικαιούχος αφού καταβάλει στον πωλητή/ προμηθευτή την πληρωμή θα μπορεί να υποβάλει στην ΟΤΔ αίτημα πληρωμής, συμπληρώνοντας σχετικά τον Πίνακα Ανάλυσης Δαπανών.
- 26.6 Κάθε Δικαιούχος αφού συγκεντρώσει τα σχετικά τιμολόγια/ αποδείξεις, υποβάλλει Αίτημα Πληρωμής προς την ΟΤΔ. Στο Αίτημα Πληρωμής επισυνάπτει τα εν λόγω τιμολόγια / αποδείξεις με βάση τα οποία θα γίνει η πληρωμή της σχετικής επιδότησης που του αναλογεί και τυχόν άλλα έγγραφα που θα ζητηθούν.
- 26.7 Όλα τα τιμολόγια και αποδείξεις πληρωμής πρέπει να είναι πρωτότυπα ή πιστά αντίγραφα από την εταιρεία που εξέδωσε το πρωτότυπο στις περιπτώσεις που ο Αιτητής έχει απωλέσει το πρωτότυπο.
- 26.8 Τα πρωτότυπα τιμολόγια και αποδείξεις σφραγίζονται με επίσημη σφραγίδα στην οποία αναφέρεται πως έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο της παρέμβασης LEADER, δημιουργούνται αντίγραφα, πιστοποιούνται ως πιστά αντίγραφα και επιστρέφονται στο Δικαιούχο.
- 26.9 Το αίτημα πληρωμής θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο με μελάνι ή δακτυλογραφημένο, χωρίς κενά και παραλείψεις, να είναι ευανάγνωστο και να περιλαμβάνει όλες τις αποδείξεις και τιμολόγια που παραδίδονται καθώς επίσης και το αιτούμενο ποσό.

- 26.10 Στο Αίτημα Πληρωμής θα πρέπει να επισυνάπτονται και τα πιο κάτω πιστοποιητικά:
- Πρόσφατη⁵ Βεβαίωση από το Τμήμα Φορολογίας ότι ο αιτητής έχει υποβάλει φορολογικές δηλώσεις και έχει διευθετήσει όλες τις φορολογικές του υποχρεώσεις και σε σχέση με τον ΦΠΑ (όπου εφαρμόζεται).
  - Πρόσφατη⁶ Βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι ο αιτητής έχει διευθετήσει τις εισφορές του (όπου εφαρμόζεται).
  - Πίνακας Ανάλυσης Δαπανών (ο Πίνακας θα πρέπει να υποβάλλεται και σε ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή -excel-.)
- 26.11 Μετά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου του Έργου και την έκδοση της τελευταίας απόδειξης/ τιμολογίου προς το Δικαιούχο ο μελετητής/ επιβλέπων μηχανικός του έργου συντάσσει έγγραφο στο οποίο αναφέρει ότι έχει ολοκληρωθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του Έργου, το οποίο επισυνάπτει στο τελικό αίτημα πληρωμής.
- 26.12 Η ΟΤΔ μετά τους απαραίτητους ελέγχους υποβάλλει στη Μονάδα Εφαρμογής το Αίτημα Πληρωμής του Δικαιούχου, στο οποίο επισυνάπτει και όλα τα σχετικά δικαιολογητικά.
- 26.13 Η Μονάδα Εφαρμογής προβαίνει σε ελέγχους και όπου κρίνει απαραίτητο διενεργεί επιτόπιους ελέγχους, στη συνέχεια διαβιβάζει στον ΚΟΑΠ το Αίτημα Πληρωμής για διευθέτηση της πληρωμής προς τον Δικαιούχο.
- 26.14 Η Μονάδα Εφαρμογής και ο ΚΟΑΠ κατά την εξέταση των Αιτήσεων δύναται να ζητήσουν πρόσθετες πληροφορίες ή/ και έγγραφα.
- 26.15 Οι Δικαιούχοι έχουν δικαίωμα υποβολής ενστάσεων για τις πληρωμές εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την καταβολή της ενίσχυσης. Σχετική αναφορά για τις πρόνοιες που εφαρμόζονται για τη διαδικασία των ενστάσεων σχετικά με τις πληρωμές γίνεται στο [Παράρτημα VIII](#), της παρούσας Προκήρυξης.
- 26.16 Συνοπτικά αναφέρεται πως οι Δικαιούχοι για την καταβολή της ενίσχυσης θα πρέπει να προσκομίζουν τα ακόλουθα που καταγράφονται στον πιο κάτω Πίνακα:

Πίνακας 4: Δικαιολογητικά για τη διεκπεραίωση των πληρωμών

Α/Α	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ
1.	Αίτημα πληρωμής υπογραμμένο από τον αιτητή/ νόμιμο εκπρόσωπο.
2.	Πρόσφατη ⁷ Βεβαίωση από το Τμήμα Φορολογίας ότι ο αιτητής έχει υποβάλει φορολογικές δηλώσεις και έχει διευθετήσει όλες τις φορολογικές του υποχρεώσεις και σε σχέση με τον ΦΠΑ (όπου εφαρμόζεται).
3.	Πρόσφατη ⁸ Βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι ο αιτητής έχει διευθετήσει τις εισφορές του (όπου εφαρμόζεται).

⁵ Όπως εκάστοτε ορίζεται από τις Αρμόδιες Αρχές.

⁶ Όπως εκάστοτε ορίζεται από τις Αρμόδιες Αρχές.

⁷ Όπως εκάστοτε ορίζεται από τις Αρμόδιες Αρχές.

⁸ Όπως εκάστοτε ορίζεται από τις Αρμόδιες Αρχές.

4.	<p>Τα εξοφλημένα πρωτότυπα τιμολόγια και λοιπά νόμιμα παραστατικά έγγραφα, που εκδόθηκαν στο όνομα του Δικαιούχου:</p> <p>(i) Σε περίπτωση που το τιμολόγιο αφορά περισσότερες από μια εργασίες, πρέπει να επισυνάπτεται φωτοτυπία του τιμολογίου σε όλες τις εργασίες.</p> <p>(ii) Σε περίπτωση που ένα τιμολόγιο περιέχει μερικώς επιλέξιμες δαπάνες, να υπογραμμίζονται οι επιλέξιμες και το τιμολόγιο να επισυνάπτεται με την απόδειξη για την εργασία την οποία αφορά.</p> <p>(iii) Οι αποδείξεις εξόφλησής των υπό αναφορά τιμολογίων.</p> <p>(iv) Αντίγραφα επιταγών ή/ και τραπεζικών εντολών/ εμβασμάτων ή/ και αποδείξεων χρέωσης πιστωτικών καρτών διευθέτησης των πληρωμών</p> <p>(v) Καταστάσεις του/ων τραπεζικού/ων λογαριασμού/ων της επιχείρησης/ φυσικού προσώπου στις οποίες να φαίνονται οι εκκαθαρίσεις των επιταγών με τις οποίες πληρώθηκαν οι επενδύσεις.</p>
5.	Επικαιροποιημένο Πίνακα Ανάλυσης Δαπανών, με βάση την πρόοδο υλοποίησης του Έργου (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή).
6.	Σε περίπτωση οικοδομικών εργασιών διατακτικά αδειούχου εργολάβου/ υπεργολάβου ⁹ .
7.	Πιστοποίηση του επιβλέποντα αρχιτέκτονα ή/και πολιτικού μηχανικού ότι όλες οι εργασίες/προμήθειες, τις οποίες αφορούν τα ανωτέρω τιμολόγια, έχουν εκτελεστεί/αγοραστεί σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια και την ανάλυση εργασιών στον Πίνακα Ανάλυσης Δαπανών.
8.	Υγειονομικό Πιστοποιητικό για Επιχειρήσεις Τροφίμων από το Τμήμα Υγειονομικών Υπηρεσιών (Απαιτείται η προσκόμισή του με το αίτημα πληρωμής για την τελική πληρωμή).
9.	Άδεια Λειτουργίας από τις Αρμόδιες Αρχές. Απαιτείται η προσκόμισή της Αδείας Λειτουργίας με την υποβολή του αιτήματος για την τελική πληρωμή. Σχετικά με τις επιχειρήσεις τουριστικών καταλυμάτων και ξενοδοχείων θα πρέπει να επισυνάπτεται πριν την καταβολή του τελικού αιτήματος πληρωμής, εν ισχύ, Άδεια Λειτουργίας και Κατάταξης από το Υφυπουργείο Τουρισμού. Οι Αιτητές θα πρέπει να προβούν σε έγκαιρη υποβολή της αίτησης στο Υφυπουργείο Τουρισμού, για εξασφάλιση των υπό αναφορά αδειών, για ομαλή διαδικασία καταβολής της χορηγίας.
10.	Για την καταβολή της τελευταίας πληρωμής προς το Δικαιούχο θα πρέπει να υποβάλλεται έγγραφο του μελετητή/ επιβλέπων μηχανικού του Έργου στο

⁹ Τα διατακτικά πρέπει να είναι πιστοποιημένα από τον Επιβλέποντα Μηχανικό (Αρχιτέκτονα ή Πολιτικό Μηχανικό) ή/και Επιμετρητή του Έργου. Η Τάξη των εργοληπτών που θα αναλάβουν το Έργο πρέπει να συνάδει με την Κατηγορία και Τάξη του Έργου. Ο εργολάβος ο οποίος θα αναλάβει το Έργο θα πρέπει να έχει την απαιτούμενη άδεια η οποία πρέπει να είναι εν ισχύ.

Παρέμβαση Α.Α. 6.1 LEADER: Προκήρυξη Δράση 6.1.1.2

	οποίο να αναφέρεται πως έχει ολοκληρωθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του Έργου.
11.	Για την καταβολή της τελευταίας πληρωμής προς το Δικαιούχο θα πρέπει να υποβάλλεται σχετική δήλωση του αιτητή στην οποία να αναφέρεται ο αριθμός των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν με την ολοκλήρωση του Έργου.

26.17 Σχετικά τα τιμολόγια πρέπει απαραίτητως να αναφέρουν τα στοιχεία όπως φαίνονται στον πιο κάτω Πίνακα.

Πίνακας 5: Απαραίτητα στοιχεία τιμολογίων

A/A	Απαραίτητα Στοιχεία Τιμολογίων (μετρητοίς και επί πιστώσει)
1.	Όνομα Πωλητή ή Επωνυμία Εταιρείας.
2.	Διεύθυνση Πωλητή ή Εταιρείας και τηλέφωνο επικοινωνίας.
3.	Ημερομηνία.
4.	Αριθμός ΦΠΑ Πωλητή ή Εταιρείας (σε περίπτωση που δεν υπάρχει αριθμός ΦΠΑ να αναγράφεται ο αριθμός ταυτότητας του πωλητή).
5.	Περιγραφή παρεχόμενων υπηρεσιών/ αγοράς εξοπλισμού/ μηχανημάτων/ εργασιών.
6.	Ποσότητα εξοπλισμού/μηχανημάτων.
7.	Τιμή χωρίς ΦΠΑ.
8.	Τιμή συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.
9.	Όνομα Αγοραστή.
Τιμολόγια για αγορές από χώρες εκτός της Κύπρου και της Ε.Ε.	
10.	Παραστατικά πληρωμής της Τράπεζας (εντολή είσπραξης / πληρωμής) μέσω της οποίας έγινε ο διακανονισμός για το συγκεκριμένο τιμολόγιο στο οποίο παραστατικό πρέπει να αναγράφεται σαφώς το τιμολόγιο και η δαπάνη την οποία αφορούν.
11.	Σε περιπτώσεις που απαιτείται συγχρόνως και η έκδοση δελτίου αποστολής (μεταφορές υλικών) θα πρέπει αυτή να επισυνάπτεται στο αντίστοιχο τιμολόγιο.
12.	Όσα τιμολόγια δεν έχουν εκδοθεί στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα πρέπει να συνοδεύονται απαραίτητως από επίσημη μετάφραση του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών, ή από δικηγόρους ή συμβολαιογράφους με δικαίωμα επικύρωσης της μετάφρασης.

26.18 Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου (λαμβάνοντας υπόψη και το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης). Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά ψηλότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης.

- 26.19 Κατά το στάδιο επαλήθευσης της επένδυσης η ΟΤΔ δύναται να αναθεωρήσει το τελικό επιλέξιμο κόστος των εγκεκριμένων δαπανών, νοουμένου ότι δεν ξεπερνά το συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό.
- 26.20 Σε περίπτωση μη υλοποίησης του έργου μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην Προκαταρκτική Έγκριση σε βαθμό που η επιχείρηση να μην μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα και να παρέχει υπηρεσίες/ παράξει / διαθέσει το προϊόν της, τότε αυτή χάνει το σχετικό δικαίωμα και ακολουθούνται οι διαδικασίες απένταξής της και επιστροφής του ποσού τυχόν καταβληθείσας επιχορήγησης προσαυξημένο με τόκο, που θα υπολογίζεται βάσει του εκάστοτε επιτοκίου που θα ισχύει σύμφωνα με την Κυπριακή/ Κοινοτική Νομοθεσία, από την ημερομηνία παραχώρησής του.
- 26.21 Η υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων και όλων των απαραίτητων αδειών για καταβολή της τελευταίας δόσης της χορηγίας θα πρέπει να γίνεται το αργότερο σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία λήξης της περιόδου υλοποίησης των επενδύσεων που αναφέρεται στην επιστολή Προκαταρκτικής Έγκρισης. Σε περίπτωση κωλύματος θα πρέπει να υποβάλλεται τεκμηριωμένο αίτημα για παράταση και ανάλογη απόφαση θα λαμβάνεται από την ΟΤΔ μετά από έγκριση του Τμήματος Γεωργίας (Μονάδα Εφαρμογής).
- 26.22 Μετά την υποβολή της τελευταίας απόδειξης/ τιμολογίου από το Δικαιούχο και το σχετικό έλεγχο για την ολοκλήρωση της δράσης από την ΟΤΔ, η ΟΤΔ εκδίδει τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης του Έργου (Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου του Έργου) την οποία επισυνάπτει στο τελευταίο αίτημα πληρωμής.

24. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

- 27.1 Οι δαπάνες για να είναι επιλέξιμες θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου από την ΟΤΔ (εξαίρεση αποτελούν τις αμοιβές για παροχή υπηρεσιών).
- 27.2 Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της Προκαταρκτικής Έγκρισης από την ΟΤΔ, γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του Δικαιούχου και δεν δεσμεύει την τελική απόφαση της ΟΤΔ και της Μονάδας Εφαρμογής σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.
- 27.3 Για σκοπούς της Δράσης 6.1.1.2, ως ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης θεωρείται:
- I. Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό ή υλικά που αφορούν κτιριακές εγκαταστάσεις τα οποία εισάγονται από την αιτήτρια επιχείρηση από το εξωτερικό, η ημερομηνία εισαγωγής τους/ παραλαβής τους.
  - II. Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό/μεταφορικά μέσα που η επιχείρηση αγοράζει από την εγχώρια αγορά, η ημερομηνία του τιμολογίου του προμηθευτή.

III. Για τα κτίρια/επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών/διαμόρφωση χώρων καθώς και για τις υπόλοιπες δαπάνες, οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

25. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

- 28.1 Κατά το στάδιο της υλοποίησης των προτεινόμενων επενδυτικών δράσεων, για να θεωρούνται οι δαπάνες επιλέξιμες για καταβολή της ενίσχυσης θα πρέπει απαραίτητα να τηρούνται τα πιο κάτω:
- 28.2 Έργα για τα οποία το ποσό χορηγίας είναι κάτω των €10.000 θα απορρίπτονται (συνολικές επιλέξιμες δαπάνες €20.000 ή €15.380 για ορεινές περιοχές).
- 28.3 Οι επιλέξιμες δαπάνες στις μονάδες οικοτεχνίας θα αφορούν τις δαπάνες για την υλοποίηση της οικοτεχνικής δραστηριότητας όπως ορίζεται στο Νόμο 129(Ι)/2023.
- 28.4 Τα τιμολόγια πρέπει να είναι διατυπωμένα στην Ελληνική ή Αγγλική γλώσσα, πλήρως συμπληρωμένα και να αναφέρουν όλα τα στοιχεία αυτού που τα εκδίδει, με σκοπό να είναι δυνατό να γίνονται διασταυρούμενοι έλεγχοι. Τα πιο πάνω έγγραφα θα πρέπει να εκδίδονται στο όνομα του αιτητή.
- 28.5 Για να είναι επιλέξιμη μια δαπάνη, θα πρέπει η αξία της να μην είναι μικρότερη των €50 (τιμολόγια αξίας κάτω των €50, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, δε θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας).
- 28.6 Ο κινητός εξοπλισμός με αξία ανά τεμάχιο κάτω των €100 (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) δεν επιχορηγείται. Εξαιρέση αποτελούν οι καρέκλες και τα τραπέζια, των οποίων η αξία ανά τεμάχιο μπορεί να είναι μικρότερη των €100.
- 28.7 Οι πληρωμές θα πρέπει να γίνονται με επιταγές του δικαιούχου αιτητή στο όνομα του εργολάβου/ προμηθευτή/ πωλητή ή με πιστωτική κάρτα ή μέσω τραπέζης και πάλι μόνο στο όνομα του εργολάβου/ προμηθευτή/ πωλητή. Με την υποβολή των τιμολογίων / αποδείξεων πληρωμής (αίτημα πληρωμής) πρέπει να υποβάλλονται αντίγραφα των επιταγών που εκδόθηκαν ή / και τραπεζικών εντολών/εμβασμάτων ή / και αποδείξεων χρέωσης πιστωτικών καρτών, καθώς και οι ανάλογες καταστάσεις λογαριασμού του αιτητή (bank statements) στις οποίες θα φαίνονται οι χρεώσεις που έγιναν, με βάση τις πληρωμές που έγιναν για τα τιμολόγια που υποβάλλονται με το αίτημα πληρωμής.
- 28.8 **Τιμολόγια με αξία άνω των €3.000 (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) δεν θα γίνονται αποδεκτά εάν η εξόφληση τους γίνεται με μετρητά.** Σημειώνεται ότι, η ενέργεια της κοστολόγησης μιας δράσης από τον ίδιο εργολάβο/ προμηθευτή/ πωλητή με διάφορα τιμολόγια με ποσό πληρωμής κάτω των €3.000 ανά τιμολόγιο, για αποφυγή της σχετικής υποχρέωσης, δεν θα γίνεται αποδεκτή και ισχύει η υποχρέωση για τον τρόπο πληρωμής που αναφέρεται για τα τιμολόγια που αφορούν ποσά πέραν των €3.000. Η ενέργεια κοστολόγησης των διαφόρων δράσεων με ποσό μικρότερο των €3.000, που αγοράζονται την ίδια χρονική στιγμή,

σε διαφορετικά τιμολόγια, για την αποφυγή της πιο πάνω υποχρέωσης, δεν θα γίνεται επίσης αποδεκτή και πρέπει η εξόφλησή τους να γίνεται όπως προνοείται για αυτά με αξία πάνω από €3.000.

- 28.9 Τιμολόγια που η εξόφλησή τους γίνεται με μετρητά θα γίνονται αποδεκτά μόνο για ποσά μέχρι €3.000 (μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) εφόσον αναγράφεται σ' αυτά η ένδειξη «paid cash» ή «εξοφλήθη» με υπογραφή ή/και σφραγίδα του εργολάβου/ προμηθευτή/ πωλητή.
- 28.10 Για μηχανήματα/ εξοπλισμό αξίας πάνω από €10.000 να υποβάλλονται δύο συγκρίσιμες προσφορές από διαφορετικούς προμηθευτές/ πωλητές. Μηχανήματα ορίζονται μεμονωμένες συσκευές, ενώ στον εξοπλισμό περιλαμβάνονται κατηγορίες υλικών, π.χ. είδη επιπλοποιίας/ξυλείας, stainless steel πάγκοι, πέραν του ενός ομοειδή μηχανήματα (π.χ. 10 κλιματιστικά). δηλ., για τα τραπεζοκαθίσματα και κρεβάτια πέραν των €10.000 απαιτούνται 2 προσφορές. Σχετικά θα πρέπει να συμπληρώνεται ο Πίνακας Ανάλυσης Δαπανών βάση των τιμών που έχουν ληφθεί από τη χαμηλότερη προσφορά.
- 28.11 Στην περίπτωση των οικοδομικών εργασιών ανεξάρτητα από το ποσό επένδυσης, να υποβάλλονται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές από τρεις διαφορετικούς αδειούχους εργολάβους. Σχετικά θα πρέπει να συμπληρώνεται ο Πίνακας Ανάλυσης Δαπανών βάση των τιμών που έχουν ληφθεί από τη χαμηλότερη προσφορά. Επίσης θα πρέπει να υποβάλλεται με την αίτηση Πίνακας Σύγκρισης/ Έκθεση αξιολόγηση των τριών Προσφορών που επισυνάπτονται συμπληρωμένος/η και υπογραμμένος/η από τον μελετητή του Έργου. Σε περίπτωση που είναι αδύνατο να προσκομιστεί δεύτερη ή τρίτη προσφορά αυτό θα πρέπει να αιτιολογηθεί γραπτώς. Ο Δικαιούχος θα ενημερώνεται σχετικά στην Προκαταρκτική Έγκριση κατά πόσο η αιτιολογία είναι επαρκής ή όχι. Το ποσό ενίσχυσης θα υπολογιστεί βάσει της χαμηλότερης προσφοράς, ανεξαρτήτως εάν δεν είναι αυτή που έχει επιλεγεί από τον αιτητή.
- 28.12 Η Τάξη των εργοληπτών που θα αναλάβουν το Έργο πρέπει να συνάδει με την Κατηγορία και Τάξη του Έργου.
- 28.13 Ο εργολάβος ο οποίος θα αναλάβει το Έργο θα πρέπει να έχει την απαιτούμενη άδεια η οποία πρέπει να είναι εν ισχύι.
- 28.14 Το ποσό ενίσχυσης θα καταβάλλεται απευθείας στο Δικαιούχο και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή του σε τρίτους.
- 28.15 Στις περιπτώσεις ομίλων εταιρειών (επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 3 της Σύστασης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06/05/2003 και αριθμό 2003/361/ΕΚ) - η χορηγία θα συμψηφίζεται έτσι ώστε αυτή που θα δικαιούνται όλες οι εταιρείες του ομίλου να μην ξεπερνά τα καθορισμένα ανώτατα ποσά.

28.16 Ο Δικαιούχος για να λάβει χορηγία θα πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Τμήμα Φορολογίας (Φ.Π.Α, Φόρο Εισοδήματος).

26. ΆΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

29.1 Για την προβολή/ πληροφόρηση πρέπει να τηρούνται οι κανόνες πληροφόρησης και δημοσιότητας που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2022/129.

29.2 Σε περίπτωση που η συνολική δημόσια στήριξη είναι κάτω των €50.000 οι δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν αφίσα με πληροφορίες σχετικά με το χρηματοδοτούμενο Έργο (ελάχιστο μέγεθος Α3) ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα, όπου θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό όπως η είσοδος του κτιρίου.

29.3 Σε περίπτωση που η συνολική δημόσια στήριξη υπερβαίνει τις €50.000 οι δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν σε εμφανές σημείο των εγκαταστάσεων τους, επεξηγηματική πινακίδα ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα με πληροφορίες σχετικά με το έργο στην οποία να επισημαίνεται η χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση και να παρουσιάζεται το έμβλημα της Ένωσης σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙ Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2022/129. Συστήνεται όπως, η εν λόγω πινακίδα να είναι φτιαγμένη από υλικό το οποίο να μην καταστρέφεται στην πάροδο των 5 ετών από την καταβολή της τελικής πληρωμής (Plexiglass, μεταλλικό υλικό κλ.π).

29.4 Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαθέτει διαδικτυακό τόπο, που διατηρεί για επαγγελματική χρήση, θα πρέπει να αναρτήσει σύντομη περιγραφή με πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδοτούμενη πράξη ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, στην οποία θα περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και να επισημαίνεται η χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση. Η υπό αναφορά πρόνοια ισχύει σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαθέτει ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης για επαγγελματική χρήση.

29.5 Τονίζεται ότι, η χορηγία επιστρέφεται, εάν το έργο εγκαταλειφτεί κατά το στάδιο υλοποίησής του ή εάν εντός πέντε ετών από την τελική πληρωμή στο δικαιούχο, συμβεί ένα από τα ακόλουθα:

α) παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός των αγροτικών περιοχών·

β) αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής, η οποία παρέχει σε μία εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα·

γ) ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους της επένδυσης.

26.1 Σε περίπτωση αλλαγής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής θα πρέπει ο αιτητής να αποταθεί γραπτώς προς τη Μονάδα Εφαρμογής η οποία και θα του δίνει ή όχι τη σχετική έγκριση. Σχετική αναφορά για τις πρόνοιες που εφαρμόζονται σε περίπτωση αλλαγής ιδιοκτησιακού καθεστώτος γίνεται στο ενστάσεων για τις πληρωμές, της παρούσας Προκήρυξης.

29.6

27. ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ –ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Τροποποιήσεις της Παρούσας Πρόσκλησης

38.1. Σε περίπτωση κατά την οποία παρουσιαστεί ανάγκη για συμπλήρωση, ερμηνεία ή τροποποίηση της Παρούσας Πρόσκλησης η ΟΤΔ θα υποβάλει σχετικό αίτημα προς το Τμήμα Γεωργίας (Κλάδο Αγροτικής Οικονομικής και Ανάπτυξης). Το Τμήμα Γεωργίας θα εξετάζει το σχετικό αίτημα και κατόπιν εξασφάλισης της σύμφωνης γνώμης του ΚΟΑΠ για τα θέματα της αρμοδιότητάς του και την έγκριση της Διαχειριστικής Αρχής θα ενημερώνει σχετικά την ΟΤΔ, ώστε να προβεί στη δημοσίευση της διευκρίνισης/ τροποποίησης. Οι διευκρινίσεις/ τροποποιήσεις θα γίνονται με απώτερο στόχο τη διευκόλυνση της ομαλής εφαρμογής της Δράσης 6.1.1.2 και την επίλυση προβλημάτων.

28. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

39.1. Οι συμμετέχοντες στη Δράση θα πρέπει να συνεργάζονται με την ΟΤΔ, το Τμήμα Γεωργίας, τη Διαχειριστική Αρχή ή/και τον ΚΟΑΠ σε περίπτωση που ζητηθεί η συμπλήρωση ειδικών ερωτηματολογίων ή η παροχή επιπρόσθετης πληροφόρησης για σκοπούς συλλογής στατιστικών δεδομένων.

39.2. Οι συμμετέχοντες στη Δράση θα πρέπει να γνωρίζουν ότι δεν δύναται να επιδοτηθούν για την ίδια δράση από δύο πηγές.

39.3. Ο ΚΟΑΠ διατηρεί το δικαίωμα να διενεργεί διασταυρούμενους ελέγχους για εντοπισμό περιπτώσεων δόλου με την ανάλογη επιβολή κυρώσεων. Τα όσα δηλώνονται στην Αίτηση και τα επισυναπτόμενα παραστατικά (αποδείξεις, τιμολόγια, κλπ) μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου με άλλες Υπηρεσίες (σχετική αναφορά γίνεται στο [Παράρτημα VIII](#), της παρούσας Προκήρυξης).

39.4. Ο ΚΟΑΠ και η ΟΤΔ δεν δεσμεύονται να εγκρίνουν και να καταβάλουν ενισχύσεις σε Δράσεις, εάν από τους απαιτούμενους ελέγχους που θα διενεργηθούν, διαπιστωθεί ασυμβατότητα με τους σχετικούς Κανονισμούς και τους όρους της Παρέμβασης LEADER.

39.5. Νοείται ότι, για οποιοσδήποτε αποφάσεις που λαμβάνονται από τις ΟΤΔ σε σχέση με τις αιτήσεις της Δράσης 6.1.1.2 θα πρέπει να τηρούνται πρακτικά, τα οποία θα διαβιβάζονται στη Μονάδα Εφαρμογής. Επιπρόσθετα οι ΟΤΔ οφείλουν να

ακολουθούν πιστά όλες τις διαδικασίες που προβλέπονται στη Σύμβαση που υπέγραψαν με το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

- 39.6. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποταθούν για περισσότερες πληροφορίες στην ΟΤΔ.
- 39.7. Σε περίπτωση κατά την οποία παρουσιαστεί ανάγκη για συμπλήρωση, ερμηνεία ή τροποποίηση της Δράσης 6.1.1.2 της Παρέμβασης LEADER οι Αρμόδιες Αρχές, όπως καθορίζονται στις Παραγράφους 5.1, 5.2, 5.3 και 5.4, δύναται να προχωρήσουν σε συμπλήρωση, ερμηνεία ή τροποποίηση της Δράσης 6.1.1.2 με απώτερο στόχο τη διευκόλυνση της ομαλής εφαρμογής της Δράσης 6.1.1.2 και την επίλυση τυχόν προβλημάτων.

29. ΕΝΤΥΠΑ

- 29.1 Όλα τα έντυπα που αναφέρονται στο παρόν ενημερωτικό έντυπο καθώς επίσης το Έντυπο Αίτησης και το Αίτημα Πληρωμής, αναρτώνται στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ, όπως εκάστοτε τροποποιούνται.

30. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

- 30.2 Το παρόν έντυπο δεν είναι εξαντλητικό και πρέπει να διαβάζεται παράλληλα με την νομική βάση που αναφέρεται στην Παράγραφο 6πιο πάνω. Οι σχετικοί Κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκονται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=el> και στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ <http://www.capo.gov.cy>.

31. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Τα παραρτήματα της Πρόσκλησης περιλαμβάνονται σε ξεχωριστά αρχεία.

Παράρτημα I:	Έντυπο Αίτησης
Παράρτημα II:	Κριτήρια Αξιολόγησης της Αίτησης
Παράρτημα III:	Πίνακας Ανάλυσης Δαπανών
Παράρτημα IV:	Δήλωση Συγκατάθεσης Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων
Παράρτημα V:	Έντυπο Αιτήματος Πληρωμής
Παράρτημα VI:	Έντυπο Υποβολής Ένστασης
Παράρτημα VII:	Έντυπο Διευθέτησης Ραντεβού
Παράρτημα VIII:	ΟΔΗΓΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΟΥ ΣΣ ΚΑΠ 2023 – 2027
	<ul style="list-style-type: none"> – Διοικητικές Κυρώσεις – Ανάκτηση Επιδότησης – Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις – Αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος (Επιχείρησης/ Δικαιούχου) – Παρατυπίες και απάτη – Αποφυγή Διπλής Χρηματοδότησης – Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα – Δημοσιοποίηση Στοιχείων – Υποβολή Ενστάσεων σχετικά με τις πληρωμές – Πρότυπα Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας